

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради

Іванковецького ліцею Дунаєвської міської ради

30.08.2024 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора Іванковецького ліцею

Дунаєвської міської ради

30.08.2024 № 67

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІВАНКОВЕЦЬКОГО ЛІЦЕЮ
ДУНАЄВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2024-2025 Н.Р.**

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

- I. Загальні положення**
- II. Організація освітнього процесу**
- III. Ключові компетентності**
- IV. Наскрізні лінії**
- V. Освітні галузі**
- VI. Форми організації освітнього процесу**
- VII. Інструментарій оцінювання**
- VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти**
- IX. Перелік навчальних програм**
- X. Додатки**

Інформаційна довідка

Повна назва закладу – Іванковецький ліцей
Дунаєвецької міської ради Хмельницької області

Юридична адреса – Україна, Хмельницька область,
с. Іванківці, 32462,
вулиця Шкільна, 13

Ліцензований обсяг прийому – 250 осіб

Мова навчання – українська

Директор ліцею – Поворознюк Анастасія Юріївна

Свою діяльність Іванковецька ЗОШ І-ІІІ ступенів розпочала з вересня 1981 року.

У ліцеї навчається – 200 учнів

Початкова школа		Основа школа		Старша школа	
1-4 класи		5-9 класи		10-11 класи	
К-сть класів	К-сть учнів	К-сть класів	К-сть учнів	К-сть класів	К-сть учнів
4	59	5	112	2	29
Усього класів: 11					
Усього учнів: 200					
Середня наповнюваність: 18,6					

Заклад здійснює освітній процес за очною формою навчання.

Порядок зарахування, відрахування, переведення учнів до Закладу здійснюється згідно чинного законодавства України. Відповідно до заяв, поданих батьками або особами, які їх замінюють.

Індивідуальне навчання (педагогічний патронаж, екстернат) у закладі організовуються відповідно Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (зі змінами).

У Закладі створюються умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей. Особам з особливими освітніми потребами надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

За потреби Заклад може надавати освітні послуги за дистанційною формою навчання за допомогою інформаційних ресурсів, таких як ClassRoom, освітні платформи Google та інші.

І.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Перелік нормативних документів щодо організації діяльності Іванковецького ліцею на 2024-2025 навчальний рік

Освітній процес організовано відповідно до основних нормативних документів: Закону України «Про освіту» [4]; Закону України «Про повну загальну середню освіту»; Закону України від 19.06.2022 № 2315 – IX «Про внесення змін до деяких законів України у сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання Державних стандартів базової середньої освіти»; Постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 № 1094 «Про внесення змін до Положення про сертифікацію педагогічних працівників»; Постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»; Постанови Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти». Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах»; наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 38 «Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367 «Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 676 «Про затвердження Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115

«Про деякі питання організації дистанційного навчання»; наказу Міністерства охорони здоров'я від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами від 09.08.2024 року, наказ МОНУ № 1120) ; наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»; наказу Міністерства освіти і науки України від 08.08.2022 № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»; наказу Міністерства освіти і науки України від

09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників»; наказу Міністерства освіти і науки України від 24.02.2023 № 201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»; наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»; наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»; листа Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»; листа Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022 № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»; листа Міністерства освіти і науки України від 05.06.2024 № 1/9979-24 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2024-2025 року».

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1-4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року №87);

на рівні базової середньої освіти в 5-7 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 30.09.2020р. №898);

в 8-9 класах - Державного стандарту базової та повної загальної середньої, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.11.2011 року №1392;

на рівні профільної середньої освіти(в 10-11 класах) Державного стандарту базової та повної загальної середньої, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 року №1392.

Навчальні плани розроблені на основі:

- о Типової освітньої програми для 1,2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022року № 743 (додаток 1);;

- о Типової освітньої програми для 3,4 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022року № 743 (додаток 2);

- о Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021р. № 235 (зі змінами від 09.08.2024 року, наказ МОНУ № 1120) (додаток 1,3);

- о Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 10), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405 (додаток 4);

- о Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 1), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405 (додаток 5);

- о Типової освітньої програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти III ступеня (Таблиця 2), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу МОНУ від 28.11.2019 № 1493 зі змінами (додаток 6).

Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому

процесі в закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році на *рівні базової, профільної середньої освіти (5 – 11 класи)* рекомендовані такі *навчальні програми*:

5-6 клас – модельні навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);
Наказом МОН № 883 від 24.07.2023 року «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»

7 – 9 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;

10 – 11 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

2. Структура навчального року

Відповідно до литса МОН України № 1/15281-24 від 23 липня 2024 року

“Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти”.
ПостановИ Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», рішення педагогічної ради Іванковецького ліцею №1 від 30.08.2024 року:

навчальний рік розпочинається з 02.09.2024р. та закінчується 31.05.2025р.

перший семестр з 02 вересня по 27 грудня 2024 року;

другий семестр з 20 січня по 30 травня 2025 року;

зимові канікули з 30 грудня 2024 року по 19 січня 2025 року;

весняні канікули з 24 березня по 30 березня 2025 року.

Останній дзвоник - 30.05.2025р.

У закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється за інституційною формою. Заклад освіти організовує освітній процес за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу.

Іванковецький ліцей організовує індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну - для 20 учнів, які перебувають за кордоном, педагогічний патронаж - для 3 учнів згідно висновку ЛКК).

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільної адміністрації. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть перевести дитину на екстернатну або сімейну форму навчання.

Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах. Учня 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

Навчальні плани, за якими працюватиме Іванковецький ліцей Дунаєвецької міської ради Хмельницької області у 2024-2025 н.р.

- о Типової освітньої програми для 1,2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743 (додаток 1);;
- о Типової освітньої програми для 3,4 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743 (додаток 2);
- о Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021р. № 235 (зі змінами від 09.08.2024 року, наказ МОНУ № 1120) (додаток 1,3);
- о Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 10), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405 (додаток 4);
- о Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 1), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405 (додаток 5);
- о Типової освітньої програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти III ступеня (Таблиця 2), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу МОНУ від 28.11.2019 № 1493 зі змінами (додаток 6).

I СТУПІНЬ

Навчальний план для 1, 2 класів

Складений відповідно до Типової освітньої програми для 1-2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 № 743

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		Разом
		1 клас	2 клас	
Інваріантний складник				
Мовно-літературна, у тому числі:				
Українська мова і література	Українська мова і літературне читання	7+1	7+1	16
Іншомовна	Англійська мова	2	3	5
Математична	Математика	4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	6
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	2
Інформатична	Інформатика	-	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
Усього		23	25	48
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин		23/ 805	25/ 875	48/ 1680
Гранично-допустиме тижневе/річне навантаження учня		20/ 700	22/ 770	42/ 1470
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		23/ 805	25/ 875	48/ 1680

Навчальний план для 3,4 класів

Складений відповідно до Типової освітньої програми для 3-4 класів , розробленої під керівництвом О.Я.Савченко , затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		Разом
Мовно-літературна, у тому числі:		10	10	
Українська мова і література	Українська мова і літературне читання	7	7	14
Іноземна мова	Англійська мова	3	3	6
Математична	Математика	5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	6
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	2
Інформатична	Інформатика	1	1	2
Мистецька	Мистецтво	2	2	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
Усього		25	25	50
Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				
Загальнорічна кількість навчальних годин		25	25	50
Гранично-допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	46/1610

III. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

До ключових компетентностей здобувачів освіти 1-4 класів належать:

- 1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) **здатність спілкуватися рідною** (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Ключові компетентності здобувачів освіти 5-11-х класів (постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538)

До ключових компетентностей здобувачів освіти 5-11 класів належать:

1) **громадянська компетентність** - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) **діяльнісний підхід** - спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) **загальнокультурна компетентність** - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) **здоров'язбережувальна компетентність** - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) **інформаційно-комунікаційна компетентність** - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) **ключова компетентність** - спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) **ключова компетенція** - певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) **компетентнісний підхід** - спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) **компетентність** - набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

10) **компетенція** - суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;

11) **комунікативна компетентність** - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

12) **міжпредметна естетична компетентність** - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

13) **міжпредметна компетентність** - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

14) **навчальна програма** - нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;

15) **особистісно зорієнтований підхід** - спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

16) **предметна (галузева) компетентність** - набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;

17) **предметна компетенція** - сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;

18) **предметна мистецька компетентність** - здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) **проектно-технологічна компетентність** - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) **соціальна компетентність** - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

IV. НАСКРІЗНІ ЛІНІЇ

Наскрізнi вiмiння здобувачiв освiти Нової української школи

Назва наскрізної лінії	Як реалізується певна наскрізна лінія
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	Учень з увагою <i>сприймає</i> усні репліки співрозмовника, <i>доречно реагує</i> на них; <i>виконує</i> навчальні та ігрові дії відповідно до прослуханої інструкції; <i>слухає й розуміє</i> коротке монологічне висловлення; <i>відповідає на запитання</i> за змістом прослуханого (<i>хто? що? де? коли? як?</i>); <i>розповідає</i>, про що мовиться в тексті, який прослуховувався; <i>ділиться</i> своїми почуттями та емоціями від почутого; <i>розповідає</i>, що зацікавило в усному повідомленні; <i>відтворює</i> по ролях (з учнями або вчителем) діалог із прослуханих казок, розповідей; <i>вступає</i> в діалог на теми, які викликають зацікавлення; <i>самостійно формулює</i> репліки (запитання) до співрозмовника за змістом попередньо підготовленої короткої бесіди на добре знайому тему; <i>уважно слухає</i> співрозмовника й <i>адекватно відповідає</i> на його запитання; <i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням); <i>дотримується</i> правил спілкування з людьми різного віку; <i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо); <i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування; <i>повторює</i> услід за вчителем зразок зв'язного висловлення (обсягом 2-3 речення) зі збереженням його змісту та інтонаційних особливостей; <i>переказує</i> знайому казку, короткий прослуханий текст з опорою на подані малюнки, словосполучення, запитання, план; <i>самостійно будує</i> коротке зв'язне висловлення за поданим початком, малюнком (ілюстрацією, серією малюнків), на основі прослуханого тексту або випадку з життя
Змістова лінія «Читаємо»	<i>Читає вголос</i> доступні тексти переважно цілими словами (окремі слова ускладненої структури – складами); <i>виявляє</i> у процесі читання <i>розуміння</i> значень більшості слів, <i>звертає увагу</i> на незнайомі слова, запитує у дорослих їх значення; <i>правильно інтонує</i> речення, у кінці яких стоять різні розділові знаки (після попередньої підготовки); <i>читає і називає</i> нескладні за змістом і формою фольклорні та літературні тексти (загадка, лічилка, казка, вірш, оповідання); <i>виділяє</i> в структурі тексту заголовки; <i>пояснює</i> зв'язок заголовка та ілюстрацій зі змістом твору (у прозорих випадках); <i>виявляє розуміння</i> фактичного змісту невеликих за обсягом і нескладних текстів: <i>пояснює</i>, яка подія відбулася, <i>називає</i> персонажів твору, <i>відповідає на запитання</i> за змістом прочитаного; <i>пояснює</i>, якими словами в тексті автор описує характер героя, його зовнішність, передає красу природи і т. ін.(з допомогою вчителя); <i>переказує</i> близько до змісту прочитаний твір чи окремі його епізоди з опорою на ілюстрації, запитання вчителя; <i>висловлює власне ставлення</i> до прочитаного: хороший / поганий вчинок, хто сподобався / не сподобався в творі, які епізоди найбільше запам'яталися, вразили; <i>читає по ролях</i> діалоги з казок, оповідань, віршів (після попередньої підготовки);

	має уявлення про найважливіші джерела інформації: дитячі книжки, журнали, енциклопедії, телебачення, бібліотека, Інтернет; розрізняє вербальну і візуальну інформації в тексті; знаходить за завданням учителя потрібну візуальну інформацію в дитячій книжці, дитячому журналі, пояснює її зміст; знаходить і називає елементи дитячої книжки (прізвище автора, заголовок, ілюстрації), спираючись на них, висловлює здогад, про що може розповідатися в книжці (творі); розрізняє дитячі книжки казок, оповідань, віршів у виданнях з чітко вираженим поліграфічним оформленням (ілюстраціями, заголовком, графічним представленням тексту); дотримується правил збереження книжки та гігієни читання (під керівництвом дорослого); пояснює свої читацькі вподобання (яким темам надає перевагу); відповідає на запитання, про що (про кого) любить читати; називає своїх улюблених літературних героїв
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	Називає і розбірливо пише всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту, дотримуючись графічних, технічних, гігієнічних вимог; розрізняє друковане і рукописне письмо; списує слова і речення з друкованого і рукописного тексту; пише під диктування слова, речення з 3-4 слів; добирає й записує назву малюнка, заголовок до тексту (з допомогою вчителя); складає й записує речення за ілюстрацією, життєвою ситуацією (самостійно та з допомогою вчителя); дотримується культури оформлення письмових робіт; перевіряє написане; виявляє і виправляє недоліки письма (графічні, орфографічні, пунктуаційні) самостійно чи з допомогою вчителя
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	Сприймає зміст і форму простих медіапродуктів (малюнки, світліни, комікси, дитячі журнали, мультфільми тощо), бере участь в їх обговоренні; бере участь в обговоренні змісту і форми медіапродуктів; розповідає про свої враження від прослуханих / переглянутих медіапродуктів
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	Має уявлення про мовні звуки; розрізняє голосні і приголосні звуки за звучанням та способом вимовляння; правильно вимовляє тверді й м'які, дзвінкі й глухі приголосні звуки; відтворює ланцюжок звуків у почутому слові (без явищ асиміляції); пояснює зміну значення слова в результаті заміни одного зі звуків; має уявлення про букви, розрізняє звуки і букви; позначає мовні звуки буквами на письмі; правильно записує слова, вимова й написання яких збігаються; правильно позначає на письмі м'якість приголосних звуків; відтворює алфавітні назви букв; має уявлення про склад, вимовляє слова по складах; пояснює співвідношення між звуками і буквами у складі, слові; поділяє на склади слова під час переносу їх частин в інший рядок; має уявлення про наголос, визначає на слух склад, який вимовляється з більшою силою голосу; розрізняє наголошений і ненаголошені склади в слові; правильно наголошує загальноновживані слова; пояснює залежність значення слова від зміни наголосу в ньому (в окремих випадках) ; має уявлення про номінативну функцію слова; співвідносить слово і зображення відповідного предмета, дії, ознаки, числа; розрізняє близькі й протилежні за значенням слова; розпізнає слова, які мають кілька значень; доповнює тематичні групи слів; встановлює відповідність між родовою і видовими назвами; упізнає і розрізняє слова – назви предметів, ознак, дій, чисел, службові слова (з допомогою вчителя);

	ставить до слів питання <i>хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки?</i> (з допомогою вчителя); має уявлення про речення; розпізнає речення за графічними орієнтирами (велика буква на початку, розділовий знак у кінці); визначає кількість слів у реченні, яке складається з 1-4 слів; інтонаційно правильно вимовляє (читає) розповідні, питальні й окличні речення і відповідно оформлює їх на письмі (використовує відповідні розділові знаки); дотримується правила вживання великої літери на початку речення; доповнює речення 1-2 словами за змістом; складає речення за малюнком, з поданих слів, на задану тему; має уявлення про текст (практично відрізняє його від речення); добирає заголовок до тексту (з допомогою вчителя); визначає кількість речень у тексті (з 2-4 речень), виявляє їх межі за графічними орієнтирами
--	---

V. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна (українська мова, мови відповідних корінних народів і національних меншин; літератури; українська мова та література для корінних народів і національних меншин; іншомовна освіта);

математична;

природнича;

технологічна;

інформатична;

соціальна і здоров'язбережувальна;

громадянська та історична;

мистецька;

фізкультурна.

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову та літературу та англійську мову.

Метою вивчення української мови та літератури є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти із застосуванням засобів різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися англійською мовою, для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

взаємодіє з іншими особами усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її для збагачення власного досвіду;

висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

сприймає інформацію, висловлену англійською мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критично оцінює таку інформацію;

розуміє прочитані тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовує прочитану інформацію та критично оцінює її;

надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову.

Математична освітня галузь включає в себе математику. Метою математичної освітньої галузі є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Очікувані результати

Здобувач освіти:

досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;

критично оцінює дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач;

застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Природнича освітня галузь реалізується за допомогою предмета “Я досліджую світ”. Метою природничої освітньої галузі є формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

відкриває світ природи, набуває досвіду в її дослідженні, шукає відповіді на запитання, спостерігає за навколишнім світом, експериментує та створює навчальні моделі, виявляє допитливість та отримує радість від пізнання природи;

опрацьовує та систематизує інформацію природничого змісту, отриману з доступних джерел, та представляє її у різних формах;

усвідомлює розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснює роль природничих наук і техніки в житті людини, відповідально поводить у навколишньому світі;

критично оцінює факти, поєднує новий досвід з набутим раніше і творчо його використовує для розв'язування проблем природничого характеру.

Технологічна освітня галузь реалізується через вивчення предмету “Дизайн та технології”. Метою технологічної освітньої галузі є формування компетентностей в галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу з використанням засобів сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

втілює творчий задум у готовий виріб;

дбає про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто його оточує;

ефективно використовує природні матеріали, дбаючи про навколишній світ;

практикує і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла.

Інформатична освітня галузь представлена інформатикою. Метою інформатичної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

знаходить, подає, перетворює, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них;

усвідомлено використовує інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі представляють предметом “Я досліджую світ”. Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку. Формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

дбає про особисте здоров'я і безпеку, реагує на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, ухвалює рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб;

робить аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту.

встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснює значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій);

орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку, пояснює вплив природи та діяльності людей на нього;

працює з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналізує зміст джерел, критично оцінює їх;

узагальнює інформацію з різних джерел, розповідаючи про минуле і сучасне;

представляє аргументовані судження про відомі факти та історичних осіб, а також про події суспільного життя;

має розвинуте почуття власної гідності, діє з урахуванням власних прав і свобод, поважає права і гідність інших осіб, протидіє проявам дискримінації та нерівного ставлення до особистості;

усвідомлює себе громадянином України, аналізує культурно-історичні основи власної ідентичності, визнає цінність культурного розмаїття;

дотримується принципів демократичного громадянства, бере активну участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади.

Мистецька галузь представлена інтегрованим курсом “Мистецтво”. Метою мистецької освітньої галузі є формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

виявляє художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва;

пізнає мистецтво, інтерпретує художні образи, набуваючи емоційно-чуттєвого досвіду, виявляє ціннісне ставлення до мистецтва;

пізнає себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво.

Фізкультурна галузь реалізується через предмет “Фізична культура”. Метою фізкультурної освітньої галузі є формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Очікувані результати:

Здобувач освіти:

регулярно займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонструє рухові вміння та навички та використовує їх у різних життєвих ситуаціях;

добирає фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості;

керується правилами безпечної і чесної гри, уміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров’я, емоційного задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальної взаємодії.

загальної середньої освіти, базовий навчальний план визначає кількість годин для проведення корекційно-розвиткової роботи.

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, мова відповідних корінних народів та національних меншин, літератури)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях

Сприймає усну інформацію сприймає усну інформацію; критично сприймає інформацію для перепитує, виявляючи увагу; досягнення різних цілей; уточнює доречно реагує [2 MOB 1.1] інформацію з огляду на ситуацію [4 MOB 1.1]

Перетворює усну інформацію відтворює основний зміст усного на основі почутого створює в різні форми повідомлень повідомлення відповідно до мети; асоціативні схеми, таблиці; стисло і на основі почутого малює/добирає вибірково передає зміст почутого; ілюстрації; передає інформацію переказує текст за різними графічно [2 MOB 1.2] завданнями [4 MOB 1.2]

Виокремлює інформацію виокремлює цікаву для себе виокремлює необхідну інформацію з інформацію; передає її іншим різних усних джерел, зокрема особам [2 MOB 1.3] медіатекстів, для створення власного висловлювання з конкретною метою [4 MOB 1.3]

Аналізує та інтерпретує усну розпізнає ключові слова і фрази в визначає та обговорює цілі, основні інформацію усному повідомленні, виділяє їх ідеї та окремі деталі усної голосом у власному мовленні; інформації; пояснює зміст і форму пояснює, чому інформація текстів, зокрема медіатекстів, зацікавила; за допомогою вчителя пов'язує, зіставляє із власними виявляє очевидні ідеї у простих спостереженнями, життєвим текстах, медіатекстах [2 MOB 1.4] досвідом, враховує думки інших осіб [4 MOB 1.4]

Оцінює усну інформацію висловлює думки щодо усного висловлює своє ставлення до усного повідомлення, простого тексту, повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити медіатексту, обґрунтовує думки, свої вподобання; звертається до спираючися на власний досвід; дорослих за підтвердженням визначає позицію співрозмовника, правдивості інформації [2 MOB 1.5] погоджується з нею або заперечує її [4 MOB 1.5]

Висловлює і захищає власні висловлює власні погляди щодо висловлює власні погляди, погляди предмета обговорення; намагається підтверджує їх прикладами, зробити так, щоб висловлювання враховує думки інших осіб;

було зрозуміле і цікаве для інших дотримується найважливіших осіб; правильно вимовляє правил літературної вимови, загальноживані слова [2 МОВ 1.6] висловлюючи власні погляди [4 МОВ 1.6]

Використовує вербальні та розпізнає емоції своїх обирає вербальні та невербальні невербальні засоби під час співрозмовників, використовує засоби спілкування, доречно представлення своїх думок відомі вербальні та невербальні використовує їх для спілкування та засоби для передачі емоцій та створення простих медіатекстів настрою; розпізнає образні вислови відповідно до комунікативної мети; і пояснює, що вони допомагають вимовляє з правильною інтонацією уявити; створює прості медіатексти різні за метою висловлювання [2 МОВ 1.7] речення; використовує у власному мовленні засоби художньої виразності у творах різних жанрів [4 МОВ 1.7]

Регулює власний емоційний розповідає про власні відчуття та описує власні емоції та емоції стан емоції від співрозмовника від прослуханого/побаченого; ввічливо прослуханого/побаченого; доречно спілкується [2 МОВ 1.8] використовує у власному мовленні формули мовленнєвого етикету [4 МОВ 1.8]

Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду

Сприймає текст передбачає за обкладинкою, прогнозує зміст дитячої книжки за заголовком та ілюстраціями, про обкладинкою, заголовком, що йтиметься в дитячій книжці; ілюстраціями та анотацією; володіє читає вголос правильно, свідомо, повноцінними навичками читання цілими словами нескладні за (вголос і мовчки), що дає змогу змістом і формою тексти; розуміє зрозуміти тексти різних видів [4 фактичний зміст прочитаного [2 МОВ 2.1] МОВ 2.1]

Аналізує та інтерпретує текст пов'язує інформацію з тексту з пов'язує елементи інформації в відповідними життєвими цілісну картину; розрізняє факти і ситуаціями; розрізняє головне і думки про ці факти; формулює прямі другорядне в тексті; визначає тему висновки на основі інформації, художнього твору, а також простого виявленої в тексті; визначає форму і медіатексту [2 МОВ 2.2] пояснює зміст простих медіатекстів [4 МОВ 2.2]

Збагачує естетичний та розповідає про власні почуття та описує емоційний стан персонажів, емоційно-чуттєвий досвід емоції від прочитаного тексту; співпереживає [4 МОВ 2.3] відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації [2 МОВ 2.3]

Оцінює текст	висловлює власні вподобання щодо висловлює власне ставлення до змісту прочитаних творів, творів, літературних персонажів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і навколишнього намагається пояснити, що світу, наводить прості аргументи подобається, а що ні; висловлює щодо власних думок, думки щодо простих медіатекстів використовуючи текст, власний [2 MOB 2.4] досвід та інші джерела; описує враження від змісту і форми медіатексту [4 MOB 2.4]
Обирає тексти для читання	обирає книжку для читання; визначає мету читання (для пояснює власний вибір [2 MOB 2.5] задоволення, розваги, пошуку потрібної інформації) та обирає відповідні тексти [4 MOB 2.5]
Перетворює інформацію	на основі тексту малює/добирає на основі тексту створює план, ілюстрації, фіксує інформацію таблицю, модель [4 MOB 2.6] графічно [2 MOB 2.6]
Читає творчо	експериментує з текстом (змінює експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з сюжет, переказує текст з іншої репліками під час інсценізації позиції, додає персонажів, тощо) [2 MOB 2.7] імпровізує під час інсценізації) [4 MOB 2.7]
<i>Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови</i>	
Створює висловлювання	письмові пише рукописними буквами, злито, пише рукописними буквами розбірливо; створює невеликі та розбірливо в темпі, який дає змогу нескладні за змістом записати власну думку та висловлювання, записує їх; інформацію з різних джерел; правильно записує слова, які створює висловлювання, записує їх пишуться так, як вимовляються; урахувуючи мету та адресата і створює прості медіатексти за дотримуючися норм літературної допомогою інших осіб [2 MOB 3.1] мови, користується орфографічним словником; створює тексти різних типів і жанрів (казка, розповідь, опис, міркування); створює прості медіатексти, використовує різні форми їх презентації [4 MOB 3.1]
Взаємодіє в режимі обмінюється в реальному часі	короткими створює короткі дописи для письмовими повідомленнями [2 захищених ресурсів, зокрема MOB 3.2] веб-сайта закладу загальної середньої освіти [4 MOB 3.2]
Редагує письмові тексти	перевіряє написане, виявляє і знаходить і виправляє орфографічні виправляє недоліки письма помилки, зокрема із застосуванням самостійно чи за допомогою знань про будову слова; аналізує та

вчителя; обговорює створений вдосконалює створений текст текст і вдосконалює його за відповідно до мети спілкування, допомогою інших осіб [2 МОВ 3.3] перевіряє грамотність написаного [4 МОВ 3.3]

Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз

Досліджує мовні явища спостерігає за мовними одиницями аналізує значення слів з та явищами, відкриває деякі урахуванням контексту, будови закономірності співвідношення слова, перевіряє власне розуміння звуків і букв, значення слів, їх значення слова за словниками; граматичної форми та ролі в використовує у власному мовленні реченні; спостерігає за власним слова з переносним значенням, мовленням та мовленням інших синоніми та антоніми, осіб, удосконалює власне мовлення фразеологізми для досягнення мети за допомогою інших осіб [2 МОВ спілкування; правильно вживає 4.1] граматичні форми частин мови; правильно записує різні види речень за метою висловлювання [4 МОВ 4.1]

Використовує знання з мови експериментує звуками, словами, створює прості мовні ігри, у мовленні свої творчості фразами в мовних іграх; аналізує за кросворди, ребуси, допомогою вчителя мовлення експериментуючи звуками, словами, літературних персонажів [2 МОВ фразами; виокремлює характерні 4.2] риси свого мовлення (улюблені слова, фрази); спостерігає за їх впливом на співрозмовників; коригує своє мовлення [4 МОВ 4.2]

{Додаток 1 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 2 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література для корінних народів та національних меншин)

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях

Сприймає усну розуміє повільне та чітке мовлення з розуміє достатньо для діяльності в інформацію довгими паузами для полегшення типових життєвих ситуаціях, якщо усвідомлення змісту почутого; мовлення повільне і чітке;

розуміє конкретну інформацію в уточнює інформацію з огляду на повсякденному контексті; ситуацію [4 УМД 1.1]

перепитує, виявляючи увагу;

доречно реагує [2 УМД 1.1]

Перетворює усну в усну, відтворює основний зміст усного переказує основний зміст почутого; інформацію в різні повідомлення; створює асоціативні схеми, таблиці; форми повідомлень на основі почутого малює/ добирає передає інформацію графічно [4 УМД 1.2]

Виокремлює усну виокремлює цікаву для себе виокремлює певну інформацію з різних усних джерел, зокрема медіатекстів; інформацію передає інформацію іншим особам у простій формі [2 УМД 1.3] частково розгорнутій формі [4 УМД 1.3]

Аналізує та інтерпретує розпізнає деякі слова і фрази в розпізнає ключові слова і фрази для усної інформації усному повідомленні, співвідносячи розуміння основного змісту почутих їх із знайомою повсякденною коротких, чітких, простих повідомлень, тематикою, якщо мовлення чітке і зіставляє його із власними повільне [2 УМД 1.4] спостереженнями, життєвим досвідом [4 УМД 1.4]

Оцінює усну висловлює в простий спосіб думку висловлює своє враження про основний інформацію щодо почутого; зміст усного повідомлення, спираючись на власний досвід; звертається до інших за підтвердженням правдивості висловлює свою згоду або незгоду з думкою співрозмовника [4 УМД 1.5]

Висловлює і захищає висловлює власні вподобання, спілкується просто, але ефективно на власні погляди, використовуючи прості слова і відомі теми; формулює власну думку за переконання, ідеї фрази, правильно вимовляючи їх [2 підтримки співрозмовника, використовуючи мовні кліше; дотримується основних правил літературної вимови [4 УМД 1.6]

Використовує вербальні використовує прості вербальні та вживає доречні вербальні та невербальні та невербальні засоби невербальні засоби для передачі засоби в типових ситуаціях спілкування; під час представлення емоцій та настрою; використовує відповідну інтонацію своїх думок використовує відповідну інтонацію залежно від типу повідомлення [4 УМД 1.7]

Регулює власний повідомляє про свої емоції простими розповідає про власні емоції та емоції емоційний стан словами та фразами; інших; вживає найпростіші форми доречно використовує формули ввічливості (привітання, прощання, мовленнєвого етикету в типових подяка, прохання, вибачення, ситуаціях спілкування [4 УМД 1.8] представлення) [2 УМД 1.8]

Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду

Сприймає текст передбачає, про що йтиметься в передбачає зміст книжки за книжці (зважаючи на обкладинку, обкладинкою, заголовком, ілюстраціями заголовком та ілюстрації), тощо, висловлюючи свою думку висловлюючи свою думку простими простими фразами; словами; читає (вголос і мовчки) прості тексти читає вголос короткі тексти/відповідного обсягу на відому тематику, медіатексти із сфери особистих побудовані на основі широковживаного інтересів, написані простими мовного матеріалу, пов'язаного з словами в поєднанні з ілюстраціями типовими ситуаціями; чи малюнками; розпізнає знайомі знаходить явну або приховану слова та основні фрази, інформацію, застосовуючи відомі перечитуючи їх за потреби; прийоми пошуку [4 УМД 2.1] знаходить інформацію, явно подану в тексті [2 УМД 2.1]

Аналізує та інтерпретує розуміє загальний фактичний зміст розуміє загальний зміст прочитаного, текст прочитаного; виокремлюючи ключові слова і фрази, розпізнає окремі важливі деталі; зіставляє прочитане з власним досвідом; пов'язує прочитане з власним життєвим досвідом; визначає тему тексту/ медіатексту; формулює тему та основну думку тексту/ медіатексту; пропонує буквально тлумачення прочитаного [2 УМД 2.2] пов'язує окремі елементи інформації в тексті/ медіатексті в цілісну картину; пропонує буквально тлумачення прочитаного; формулює прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті/ медіатексті; визначає форму і пояснює зміст простих медіатекстів [4 УМД 2.2]

Збагачує естетичний та називає простими словами емоції та описує емоції та почуття персонажів емоційно-чуттєвий почуття персонажів тексту/ тексту/ медіатексту, демонструючи досвід медіатексту; емпатію і толерантність; визначає свої емоції від прочитаного розповідає простими фразами про враження від прочитаного [4 УМД 2.3] [2 УМД 2.3]

Оцінює текст пояснює простими словами, що висловлює простими фразами ставлення подобається, а що ні в змісті до основного змісту прочитаного, прочитаного; спираючись на текст/ медіатексті власний досвід; погоджується або не погоджується з думкою інших щодо основного визначає корисність отриманої інформації для себе; погоджується або не погоджується з думкою інших щодо основного змісту змісту прочитаного [2 УМД 2.4]

прочитаного, пояснюючи свою позицію простими фразами;

визначає окремі особливості структури та мовного оформлення тексту/ медіа тексту;

порівнює окремі особливості власного тексту/ медіатексту та текстів/медіатекстів, створених іншими [4 УМД 2.4]

Обирає тексти для обирає текст/ медіатекст збирає з допомогою або самостійно читання допомогою або самостійно текст/ медіатекст відповідно до мети (для задоволення, пошуку інформації тощо), пояснюючи свій вибір простими фразами; добирає з поданого переліку одне джерело, яке вважає надійним; радить іншим текст/медіатекст, спираючись на власний читацький досвід [4 УМД 2.5]

Перетворює текстову добирає ілюстрації до тексту/ добирає ілюстрації до тексту/ інформацію медіатексту, створює ілюстрації медіатексту, створює ілюстрації засобами різних видів засобами різних видів художньо-творчої діяльності (малюнок, комікс тощо); переказує в простий спосіб текст/медіатекст, створює простий план текст/медіатекст; переказує в простий спосіб текст/медіатекст, створює простий план текст/медіатекст; передає простими словами створює простим способом опис/ зображене візуально (малюнки, розповідь на основі зображення комікси тощо) [2 УМД 2.6] (малюнка, коміксу тощо) [4 УМД 2.6]

Читає творчо використовує окремі способи добирає за допомогою інших окремі творчого експериментування з способи творчого експериментування з текстом/ медіатекстом (декламує, текстом/ медіатекстом (доповнює імпровізує під час інсценізації тощо) прочитане додатковими деталями тощо) [2 УМД 2.6] [4 УМД 2.7]

Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови

Створює письмові створює просте повідомлення з створює невелике за обсягом зв'язне висловлювання окремих фраз на знайому тематику; повідомлення на знайому тематику, урахувуючи мету та адресата; пише рукописними буквами, злито, розбірливо; підтверджує свою думку письмово, наводячи окремі приклади; створює прості медіатексти за допомогою інших [2 УМД 3.1] пише з пам'яті та слуху рукописними буквами розбірливо, дотримуючися вивчених правил;

створює прості медіатексти з допомогою інших, використовує окремі форми їх презентації [4 УМД 3.1]

Взаємодіє в режимі обмінюється простими короткими спілкується онлайн на знайомі теми, реального часу письмовими повідомленнями в використовуючи мовні кліше; типових ситуаціях онлайнного розміщує в захищених цифрових спілкування [2 УМД 3.2] мережах короткі дописи на повсякденну тематику; обмінюється простими коментарями з іншими дописувачами [4 УМД 3.2]

Редагує письмові тексти перевіряє написане, виявляє і перевіряє грамотність власного і чужого виправляє недоліки письма тексту/медіатексту; самостійно чи за допомогою вчителя; виявляє і виправляє допущені помилки; обговорює створений текст і удосконалює написане відповідно до теми і мети спілкування [4 УМД 3.3] вдосконалює його за допомогою інших осіб [2 УМД 3.3]

Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз

Досліджує мовні явища спостерігає за власним мовленням та спостерігає за мовними одиницями та мовленням інших осіб, за потреби явищами, розуміє деякі закономірності коригує власне мовлення [2 УМД співвідношення звуків і букв; 4.1] пояснює значення слів з урахуванням контексту, їх граматичної форми та ролі в реченні; виокремлює характерні ознаки власного мовлення [4 УМД 4.1]

Використовує знання з експериментує із звуками, словами, бере участь у простих мовних іграх, мови у мовленнєвій фразами в мовних іграх [2 УМД 4.2] розв'язує кросворди, ребуси, творчості експериментуючи із звуками, словами, фразами [4 УМД 3.2]

{Додаток 2 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 3 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта)

Загальні результати навчання освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Сприйняття інформації, висловленої іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критичне оцінювання інформації

Сприймає усну інформацію розуміє короткі, прості запитання, визначає в усному повідомленні твердження, прохання/вказівки та інформацію за різними завданнями на реагує на них вербально та/або знайомі повсякденні теми [4 ІНО 1.1] невербально [2 ІНО 1.1]

Критично оцінює усну інформацію розпізнає знайомі слова і фрази підрозуміє зміст усного висловлювання у час сприйняття усної інформації [2 знайомому повсякденному контексті [4 ІНО 1.2] ІНО 1.2]

Розуміння прочитаних іноземномовних текстів різних видів для здобуття інформації або для задоволення, використання прочитаної інформації та її критичне оцінювання

Сприймає текст розпізнає знайомі слова з опорою на розпізнає знайомі імена/назви, слова та наочність [2 ІНО 2.1] елементарні фрази в коротких, простих текстах [4 ІНО 2.1]

Аналізує прочитану інформацію визначає в тексті інформацію за різними завданнями на знайомі повсякденні теми [4 ІНО 2.2]

Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу з використанням іноземної мови

Здійснює взаємодію усну запитує та повідомляє інформацію спілкується на добре знайомі теми, про себе та повсякденні справи, реагує на прості твердження щодо вживаючи короткі сталі вирази та задоволення нагальних потреб та використовуючи у разі потреби висловлює такі потреби [4 ІНО 3.1] жести [2 ІНО 3.1]

Усно висловлює власні думки, почуття, фрази про себе та свій стан короткими розповідає про людей, навколишній світ та побут простими, окремими фразами [2 ІНО 3.2] та висловлює своє ставлення [4 ІНО 3.2]

Здійснює взаємодію письмову надає найпростішу інформацію про запитує та надає особисту інформацію у себе у письмовій формі (записка, письмовій формі, використовуючи прості анкети) [2 ІНО 3.3] слова, короткі речення та сталі вирази [4 ІНО 3.3]

Висловлює свої думки, пише короткими фразами про себе надає у письмовій формі інформацію про почуття, ставлення та позиції [2 ІНО 3.4] себе, навколишній світ, побут, використовуючи прості слова та вирази [4 ІНО 3.4]

Здійснює взаємодію впише короткі фрази в режимі створює в режимі реального часу прості режими реального часу у разі потреби з повідомлення за допомогою кількох використанням словника [2 ІНО 3.5] коротких речень [4 ІНО 3.5]

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з математичної освітньої галузі

Загальні навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів

Розпізнає серед розпізнає серед ситуацій із свого розпізнає серед життєвих ситуацій ті, що ситуацій з життя ті, що потребують стосуються кількісних відношень/форм повсякденного життя ті, перелічування об'єктів, об'єктів навколишнього світу [4 MAO що розв'язуються вимірювання величин, обчислення [2 1.1] математичними MAO 1.1] методами

Досліджує, аналізує, аналізує проблемні ситуації свого аналізує проблемні ситуації, що оцінює дані та зв'язки життя; визначає групу пов'язаних виникають у житті; описує проблемні між ними для між собою величин для розв'язання життєві ситуації за допомогою групи розв'язання проблеми повсякденних проблем величин, які пов'язані між собою [4 математичного змісту математичного змісту [2 MAO 1.2] MAO 1.2]

Прогнозує результат прогнозує результат виконання прогнозує результат розв'язання розв'язання проблемної арифметичних дій [2 MAO 1.3] проблемної ситуації з урахуванням ситуації власного досвіду [4 MAO 1.3]

Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач

Сприймає і перетворює перетворює інформацію (почуту, перетворює інформацію (почуту, інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схему, побачену, прочитану) різними способами побачену, прочитану), таблицю, схематичний рисунок [2 у схему, таблицю, схематичний рисунок будує допоміжну модель MAO 2.1] [4 MAO 2.1] проблемної ситуації

Розробляє стратегії обирає послідовність дій для обирає спосіб (способи) розв'язання розв'язання проблемних розв'язання проблемної ситуації [2 проблемної ситуації [2 MAO 2.2] ситуацій MAO 2.2]

Моделює процес обирає числові дані, необхідні і обирає дані, необхідні і достатні для розв'язання проблемної достатні для відповіді на конкретне розв'язання проблемної ситуації; ситуації і реалізує його запитання; визначає дію (дії) для обґрунтовує вибір дій для розв'язання розв'язання проблемної ситуації, проблемної ситуації; розв'язує виконує її (їх) [2 MAO 2.3] проблемну ситуацію різними способами [4 MAO 2.3]

Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач

Оцінює дані проблемної визначає достатність даних для використовує відомі засоби добору ситуації, необхідні і розв'язання проблемної ситуації [2 необхідних даних для розв'язання достатні для її MAO 3.1] проблемної ситуації [4 MAO 3.1] розв'язання

Оцінює різні шляхи визначає шляхи розв'язання досліджує різні шляхи розв'язання розв'язання проблемної проблемної ситуації [2 MAO 3.2] проблемної ситуації, обирає ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання [4 MAO 3.2] раціональний шлях її розв'язання

Перевіряє відповідність зіставляє одержаний результат зіставляє одержаний результат з одержаного результату прогнозованим [2 MAO 3.3] прогнозованим [4 MAO 3.3] прогнозованому

Оцінює правильність перевіряє правильність результату перевіряє правильність розв'язання розв'язання проблемної арифметичної дії; виявляє та проблемної ситуації різними способами; ситуації; виявляє та виправляє помилки [2 MAO 3.4] виявляє та виправляє помилки [4 MAO 3.4] виправляє помилки

Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу

Аналізує об'єкти визначає істотні, спільні і відмінні визначає істотні, спільні і відмінні навколишнього світу та ознаки об'єктів навколишнього ознаки математичних об'єктів; порівнює, ситуації, що виникають світу; порівнює, об'єднує у групу і узагальнює і класифікує об'єкти за у житті розподіляє на групи за спільною суттєвою ознакою [4 MAO 4.1] ознакою [2 MAO 4.1]

Встановлює кількість рахує об'єкти, позначає числом встановлює кількість об'єктів; позначає об'єктів, читає і записує результат лічби; порівнює числа в результат лічби числом; порівнює числа числа, порівнює та межах сотні та упорядковує їх [2 в межах мільйона та упорядковує їх [4 упорядковує їх MAO 4.2] MAO 4.2]

Володіє обчислює усно зручним для себе обчислює усно і письмово у різних обчислювальними способом у навчальних і практичних життєвих ситуаціях [4 MAO 4.3] навичками, застосовує ситуаціях [2 MAO 4.3] їх у навчальних та практичних ситуаціях

Визначає просторові орієнтується на площині і в орієнтується на площині і в просторі, відношення просторі; описує або зображає рухається за визначеним маршрутом; схематично розміщення, напрямом і планує маршрути пересування [4 MAO рух об'єктів [2 MAO 4.4] 4.4]

Розпізнає геометричні розпізнає знайомі геометричні розпізнає знайомі геометричні фігури у фігури за їх істотними площинні та об'ємні фігури серед фігурах складної форми [4 MAO 4.5] ознаками об'єктів навколишнього світу, на малюнках [2 MAO 4.5]

Будує, конструює площинні та об'ємні створює з геометричних фігур різні об'єкти фігури з підручного матеріалу, конструкції; будує площинні фігури за створює макети реальних та уявних заданими розмірами [4 МАО 4.6] об'єктів [2 МАО 4.6]

Вимірює величини вимірює величини за допомогою визначає спільну властивість об'єктів підручних засобів і вимірювальних навколишнього світу та інтерпретує її як приладів [2 МАО 4.7] величину для вимірювання та порівняння [4 МАО 4.7]

Використовує встановлює залежність між використовує залежність між алгебраїчні поняття і компонентами і результатом компонентами і результатом залежності для арифметичної дії [2 МАО 4.8] арифметичної дії для розв'язання розв'язування проблемної ситуації; використовує проблемної ситуації; буквену символіку для запису досліджує задачі математичних тверджень [4 МАО 4.8]

{Додаток 4 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 5 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з природничої освітньої галузі

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи

Виявляє і формулює обирає у найближчому оточенні те, обирає в навколишньому світі або із дослідницькі проблеми що цікаво дослідити [2 ПРО 1.1] запропонованих запитань такі проблеми, що можна розв'язати дослідницьким способом [4 ПРО 1.1]

Визначає мету обирає та пояснює дії для визначає мету спостережень/досліджень; дослідження і висуває дослідження об'єктів природи; гіпотезу

визначає можливі результати прогнозує можливі результати спостережень/досліджень [2 ПРО спостережень/досліджень [4 ПРО 1.2] 1.2]

Планує дослідження пропонує/обирає послідовність визначає послідовність кроків під час кроків під час спостереження/спостереження/ експерименту; обирає експерименту [2 ПРО 1.3] необхідні умови дослідження [4 ПРО 1.3]

Спостерігає, досліджує обрані природні явища та проводить спостереження за обраними експериментує, моделює об'єкти, використовуючи надані або запропонованими природними прилади, моделі [2 ПРО 1.4] явищами та об'єктами, проводить дослідження, створює навчальні моделі [4 ПРО 1.4]

Аналізує та обґрунтовує описує, що нового дізнався, встановлює зв'язки між об'єктами і результати досліджень, спостерігаючи та експериментуючи явищами природи; робить висновки із формулює висновки [2 ПРО 1.5] спостережень та досліджень разом з учителем або самостійно [4 ПРО 1.5]

Проводить самоаналіз описує та пояснює те, про що визначає фактори успіху, аналізує дослідницької дізнався; радіючи пізнанню нового, помилки, які виникають під час діяльності розуміє, що помилки є невід'ємною дослідження, змінює умови чи частиною пізнання [2 ПРО 1.6] послідовність дій під час дослідження [4 ПРО 1.6]

Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах

Знаходить інформацію знаходить інформацію про природу знаходить, систематизує (згідно з та систематизує її [2 ПРО 2.1] планом) інформацію про навколишній світ; використовує технічні прилади і пристрої для пошуку інформації [4 ПРО 2.1]

Перетворює інформацію зображує інформацію про представляє інформацію у вигляді з однієї форми в іншу навколишній світ у вигляді малюнка, малюнка, схеми, графіка, тексту, таблиці [2 ПРО 2.2] презентації тощо [4 ПРО 2.2]

Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі

Виявляє взаємозв'язки у виявляє та описує очевидні зв'язки у діє у навколишньому світі з урахуванням природі та враховує їх у природі; пояснює необхідність їх взаємозв'язків між об'єктами живої і своїй діяльності урахування у життєдіяльності неживої природи [4 ПРО 3.1] людини [2 ПРО 3.1]

Діє у навколишньому дбає про чистоту навколишнього встановлює зв'язки між діяльністю світі, розуміючи світу, доглядає за рослинами і людини і станом навколишнього світу; наслідки власної тваринами [2 ПРО 3.2] складає правила поведінки в поведінки навколишньому світі і дотримується їх [4 ПРО 3.2]

Використовує наукові наводить приклади використання пояснює значущість винаходів у надбання для винаходів людства в побуті [2 ПРО повсякденному житті, збереженні розв'язання проблем 3.3] навколишнього світу [4 ПРО 3.3]

Відповідально та пояснює необхідність збереження визначає приблизні витрати природних
ощадливо використовує природних ресурсів і намагається це ресурсів, що використовуються в родині,
природні ресурси робити [2 ПРО 3.4] шляхи їх зменшення [4 ПРО 3.4]

*Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутим раніше і його творче використання
для розв'язання проблем природничого характеру*

Визначає проблему розрізняє проблеми в пояснює важливість того, що вивчає, для
шляхом співвіднесення навколишньому світі, пов'язані з власного життя, розрізняє в ньому
нових фактів із діяльністю людини [2 ПРО 4.1] головне і другорядне [4 ПРО 4.1]
попереднім досвідом

Критично оцінює розуміє проблему в навколишньому визначає відоме і невідоме у проблемі,
проблему світі; розмірковує, що відомо про цю висловлює докази правильності суджень
проблему, як її розв'язати [2 ПРО 4.2] 4.2]

Групує і класифікує знаходить спільні і відмінні ознаки класифікує об'єкти навколишнього світу
об'єкти навколишнього об'єктів; групує об'єкти за кількома ознаками та властивостями
світу навколишнього світу за однією або [4 ПРО 4.3]
кількома ознаками [2 ПРО 4.3]

Генерує нові ідеї для пропонує різні способи пропонує власний спосіб розв'язання
розв'язання проблеми використання об'єктів обраної або запропонованої проблеми [4
навколишнього світу [2 ПРО 4.4] ПРО 4.4]

{Додаток 5 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 6 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з технологічної освітньої галузі

Загальні навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Втілення творчого задуму в готовий виріб

Планує власну за допомогою дорослих або обирає об'єкт праці та прогнозує
діяльність з самостійно планує власну діяльність кінцевий результат власної діяльності;
виготовлення виробу з виготовлення виробу, прогнозує самостійно планує послідовність
кінцевий результат [2 ТЕО 1.1] технологічних операцій під час
виготовлення виробу [4 ТЕО 1.1]

Читає і розробляє читає та аналізує графічні читає та аналізує графічні зображення;
графічні зображення зображення за допомогою дорослих виконує прості геометричні зображення
та використовує їх у процесі роботи та керується ними у процесі роботи [4
[2 ТЕО 1.2] ТЕО 1.2]

Добирає матеріали і за допомогою дорослих або самостійно добирає матеріали та технології для самостійно добирає конструкційні технології для виготовлення виробу [4 виготовлення виробу матеріали та технології для ТЕО 1.3] виготовлення виробу [2 ТЕО 1.3]

Моделює, конструює та моделює, конструює та виготовляє моделює, конструює та виготовляє виріб виготовляє виріб виріб з готових елементів за з готових елементів; виготовляє та допомогою дорослих; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями оздоблює виріб за допомогою [4 ТЕО 1.4] дорослих [2 ТЕО 1.4]

Оцінює та представляє оцінює та представляє результати одержаний результат результати власної або власної або колективної діяльності власної або колективної діяльності та колективної діяльності за допомогою дорослих [2 ТЕО 1.5] намагається оцінити його [4 ТЕО 1.5]

Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує

Застосовує технологічні виконує прості технологічні операції самостійно виконує прості технологічні операції традиційних та традиційних та сучасних ремесел за операції традиційних та сучасних сучасних ремесел допомогою дорослих або самостійно ремесел [4 ТЕО 2.1] [2 ТЕО 2.1]

Створює виріб, спостерігає за процесом самостійно створює виріб, застосовуючи застосовуючи технології виготовлення виробу народними технології традиційних та сучасних традиційних та майстрами; створює виріб за ремесел [4 ТЕО 2.2] сучасних ремесел допомогою дорослих або самостійно згідно із зразком чи власним задумом, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел [2 ТЕО 2.2]

Ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ

Розраховує витрати за допомогою дорослих розраховує за допомогою дорослих або самостійно орієнтовні витрати та кількість розраховує орієнтовні витрати та матеріалів для виготовлення виробу кількість матеріалів для виготовлення [2 ТЕО 3.1] виробу [4 ТЕО 3.1]

Ощадно використовує під час виготовлення виробів ощадно використовує матеріали; сортує матеріали намагається ощадно відходи, дотримуючися відповідних використовувати матеріали; за правил [4 ТЕО 3.2] допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки [2 ТЕО 3.2]

Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел

Організовує власну за допомогою дорослих планує дії та планує та виконує дії у власному побуті життєдіяльність виконує їх у власному побуті [2 ТЕО [4 ТЕО 4.1] 4.1]

Розв'язує практичні виконує практичні завдання в безпечно використовує найпростіші завдання у побуті побути; організовує робоче місце за прилади у побуті; самостійно допомогою дорослих [2 ТЕО 4.2] організовує робоче місце відповідно до визначених потреб та завдань [4 ТЕО 4.2]

Дотримується безпеки дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та під час виготовлення пристосувань [2 ТЕО 4.3/4 ТЕО 4.3] виробу

{Додаток 6 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 7 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з інформатичної освітньої галузі

Загальні результати навчання освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем

Досліджує інформаційний навколишній світ пояснює сприйняття інформації пояснює основні інформаційні процеси у різних органах чуття на основі близькому для себе середовищі (дім, власних спостережень [2 ІФО 1.1] школа, вулиця) на основі власних спостережень [4 ІФО 1.1]

Знаходить, подає, розрізняє та фіксує дані, аналізує та знаходить інформацію, зберігає дані на перетворює, аналізує та впорядковує прості послідовності [2 цифрових носіях, перетворює зберігає дані різних ІФО 1.2] інформацію з однієї форми в іншу за допомогою поданих шаблонів, порівнює різні способи представлення інформації, аналізує та впорядковує послідовності [4 ІФО 1.2]

Добирає об'єкти для визначає об'єкти, їх властивості та класифікує об'єкти за їх властивостями, створення моделей значення властивостей за підтримки зіставляє ознаки моделей реального і вчителя; розрізняє моделі та їх цифрового світу, аналізує вплив подій на відповідники у реальному світі, властивості, досліджує об'єкти за створює прості моделі [2 ІФО 1.3] допомогою створених моделей [4 ІФО 1.3]

Критично оцінює розрізняє правдиві та неправдиві висловлює припущення про інформацію з різних твердження, здобуті з різних джерел достовірність інформації, отриманої з джерел [2 ІФО 1.4] цифрових джерел, розрізняє факти і судження [4 ІФО 1.4]

Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них

Розробляє та реалізує/створює план дій, наводить/розробляє алгоритми (зокрема, для алгоритми приклади повторення та виконання власної чи групової діяльності) з дій за визначеним завданням у послідовних дій, умов, повторень [4 ІФО повсякденній діяльності [2 ІФО 2.1] 2.1]

Створює та налагоджує/складає простий план із точних та створює згідно з планом або алгоритмом програмні проекти однозначних вказівок до дій/простої програми та налагоджує їх; виконавців, виявляє в ньому/прогнозує та формулює очікуваний помилки, оцінює відповідність результату створеної програми [4 ІФО очікуваному результату [2 ІФО 2.2] 2.2]

Розробляє модульні/складає ціле із запропонованих/розкладає задачі на прості, які проекти частин, пояснює, як заміна окремих виконуються згідно з окремими частин/приводить до іншого цілого інструкціями чи послідовністю [2 ІФО 2.3] інструкцій і навпаки (компонуює) [4 ІФО 2.3]

Опрацьовує та створює/використовує готові та створює/створює інформаційні продукти, інформаційні продукти з простої інформаційні продукти (текст, поєднуючи текст, зображення, звук тощо використанням даних зображення, звуку) для отримання, для представлення ідей та/або різних типів передачі інформації або результатів діяльності [4 ІФО 2.4] представлення власних ідей, результатів діяльності [2 ІФО 2.4]

Співпрацює в команді/самостійно та відповідально виконує/керує своїми діями та пояснює власний для створення/визначені завдання; працює/вносить у спільний результат роботи інформаційного команді з іншими особами для команди, коментує успішні та невдачі продукту досягнення спільної мети [2 ІФО кроки у процесі роботи [4 ІФО 2.5] 2.5]

Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці, самостійного опанування новими вміннями

Використовує широкий/використовує цифрові пристрої/обирає цифрове середовище, пристрої, спектр цифрових/вдома, у школі, на вулиці та пояснює засоби для розв'язання життєвої пристроїв їх призначення [2 ІФО 3.1] задачі/проблеми, пояснює свій вибір [4 ІФО 3.1]

Організовує власне/організовує власне робоче місце/налаштовує для власних потреб інформаційне/допомогою дорослих; розпізнає та відповідне програмне середовище; середовище описує прості проблеми та збої, які визначає за допомогою правильної виникають у роботі/доступних термінології збої у роботі/доступних цифрових пристроїв, звертається за цифрових пристроїв, усуває прості допомогою та підтримкою [2 ІФО несправності [4 ІФО 3.2] 3.2]

Спілкується, навчається використовує цифрові пристрої, співпрацює та спілкується в захищених та співпрацює в технології для доступу до інформації мережевих спільнотах для обміну мережевих спільнотах та спілкування [2 ІФО 3.3] думками, виконання спільних завдань, пошуку інформації та навчання [4 ІФО 3.3]

Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії

Відповідально дотримується правил безпечної відповідально використовує технології використовує роботи; захищає власний для власної безпеки, регулює власний інформаційні технології інформаційний простір; розповідає час роботи з цифровими пристроями, у повсякденному житті, про проблеми дорослим [2 ІФО 4.1] обговорює різні наслідки використання захищає себе та власний інформаційних технологій у школі, на інформаційний простір вулиці, вдома тощо [4 ІФО 4.1]

Дотримується норм зважає на технічні можливості добирає належні засоби для спілкування соціальної, цифрових пристроїв для з іншими особами, зокрема з людьми з міжкультурної та спілкування, зокрема з людьми з особливими потребами, безпосередньо міжособистісної особливими потребами, поважає та через Інтернет, усвідомлює взаємодії приватність повідомлень, відповідальність за свою діяльність в толерантно ставиться до Інтернету; рекомендує цікаві та безпечні відмінностей культур, традицій і веб-сайти своїм друзям [4 ІФО 4.2] різних думок [2 ІФО 4.2]

Дотримується норм зазначає авторство власних робіт; відвідує тільки корисні і безпечні правової взаємодії виявляє повагу до авторства інших веб-сайти; дотримується правил осіб [2 ІФО 4.3] використання власних і чужих творів [4 ІФО 4.3]

{Додаток 7 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 8 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для власного життя, здоров'я, добробуту та інших осіб

Діє відповідально демонструє поведінку, яка запобігає демонструє різноманітні практики або зменшує ризики для життя і поведінки, які запобігають або здоров'я [2 СЗО 1.1] зменшують ризики для життя і здоров'я [4 СЗО 1.1]

Відстоює інтереси протидіє проявам тиску, неповаги та протидіє проявам тиску, неповаги та власні та інших осіб приниження щодо себе та інших приниження щодо себе та інших осіб, звертається за допомогою досамостійно або за допомогою дорослих дорослих [2 СЗО 1.2] залежно від ризику [4 СЗО 1.2]

Надає допомогу розрізняє, до кого і як звернутися за визначає потребу в допомозі собі та допомогою; описує приклади такої іншим особам, оцінює можливості її діяльності [2 СЗО 1.3] надання [4 СЗО 1.3]

Поводиться етично розпізнає здорову етичну поведінку поводить етично, демонструючи (сумлінність, справедливість, сумлінність, справедливість, чесність, чесність, відповідальність, відвагу, відповідальність тощо [4 СЗО 1.4] відданість) та наслідує її [2 СЗО 1.4]

Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб

Розпізнає небезпечні розпізнає та описує небезпеку вдома, пояснює, що робити в небезпечних ситуації у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.1] ситуаціях вдома, у школі та навколишньому світі [4 СЗО 2.1]

Прогнозує наслідки пояснює, що кожна дія (рішення) прогнозує можливі наслідки своїх дій має наслідки [2 СЗО 2.2] (рішень) для себе та інших осіб [4 СЗО 2.2]

Ухвалює рішення вирішує, як діяти у повсякденних вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і ситуаціях з користю для здоров'я, здоров'я [2 СЗО 2.3] безпеки та добробуту [4 СЗО 2.3]

Поводиться безпечно пояснює, від чого залежить безпека поводить безпечно з огляду на себе та вдома, у школі та навколишньому інших осіб вдома, у школі, на вулиці, у світі [2 СЗО 2.4] громадських місцях [4 СЗО 2.4]

Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків

Обмірковує визначає здорові та шкідливі звички обмірковує альтернативні рішення щодо альтернативи власних [2 СЗО 3.1] відповідності здоровим чи шкідливим дій та рішень звичкам [4 СЗО 3.1]

Приймає зміни у відзначає зміни у власному організмі спостерігає за змінами у своєму тілі власному організмі і приймає їх [2 СЗО 3.2] залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу життя; пояснює та приймає їх [4 СЗО 3.2]

Аналізує вплив визначає позитивний і негативний аналізує позитивний і негативний вплив поведінки на здоров'я вплив на вибір здорової та безпечної на вибір здорової та безпечної поведінки поведінки [2 СЗО 3.3] [4 СЗО 3.3]

Здійснює вибір та розпізнає, що приносить обирає діяльність, яка приносить отримує задоволення задоволення та користь [2 СЗО 3.4] задоволення та користь [4 СЗО 3.4]

Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту

Вчиться вчитися безупорядковує власне навчання планує та організовує власне навчання, шкоди для здоров'я відповідно до своїх потреб та чергуючи його з відпочинком [4 СЗО 4.1] рекомендованих умов [2 СЗО 4.1]

Знаходить і перевіряє розпізнає знаки, символи і намагається критично оцінювати інформацію попередження щодо ймовірної інформації щодо товарів і послуг [4 СЗО 4.2] небезпеки [2 СЗО 4.2] СЗО 4.2]

Діє ефективно і пояснює потреби свої та інших осіб; розрізняє необхідні та надмірні потреби самостійно визначає, від кого та від чого свої та інших осіб; визначає залежить задоволення потреб [2 СЗО короткострокові цілі та планує конкретні дії щодо задоволення власних потреб [4 СЗО 4.3]

Спілкується уважно слухає, запитує про потреби сприймає критичну інформацію щодо конструктивно інших осіб та висловлюється так, себе та етично реагує на неї [4 СЗО 4.4] щоб не образити інших осіб [2 СЗО 4.4]

Виявляє культуру визнає важливість помірності у намагається ощадно використовувати споживання споживанні послуг та продукції [2 ресурси [4 СЗО 4.5] СЗО 4.5]

Планує майбутнє пояснює важливість навчання у уявляє свою мету і розповідає про те, як школі для свого життя та добробуту; її досягти; пояснює, як від ставлення до планує свій день (навчальний та навчання залежить власний успіх і вихідний) [2 СЗО 4.6] добробут [4 СЗО 4.6]

Співпрацює для виконує різні ролі в групі, пояснює у погоджується на ту роль, яку здатний досягнення результату чому цінність спільної роботи [2 виконати найкраще; разом з іншими діяльності СЗО 4.7] особами визначає мету спільної роботи, намагається досягти її [4 СЗО 4.7]

{Додаток 8 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 9 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з громадянської та історичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій)

Орієнтується в історичному часі в встановлює послідовність подій визначає послідовність подій; (раніше/пізніше, до/після, давно/співвідносить одиниці вимірювання недавно); пояснює, як і чому люди часу [4 ГІО 1.1] визначають час [2 ГІО 1.1]

Розкриває тривалість і описує послідовність етапів розвитку встановлює кількість поколінь у своїй варіативності подій в людини; намагається пояснити, як події родині, розкриває зв'язки між часі пов'язані між собою [2 ГІО 1.2] теперішнім та попередніми поколіннями [4 ГІО 1.2]

Виявляє і прогнозує розрізняє теперішнє, минуле і майбутнє наводить приклади суспільні (історичні) (було - є - буде) [2 ГІО 1.3] культурно-історичної спадщини зміни України; виокремлює важливі для громадян України події, пояснює, як вони впливають на життя [4 ГІО 1.3]

Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього

Орієнтується у соціальному середовищі орієнтується у близькому до місця проживання та освоєному людьми середовищі, розпізнає відомі об'єкти соціального середовища, планує прогулянку/подорож/екскурсію до об'єктів культурної спадщини рідного краю, України [4 ГІО 2.1]

Виявляє взаємозв'язок показує, як природа дає людям засоби існування; описує зміни, які роль діяльності людини в освоєнні природного соціального середовища спостерігає у знайомому просторі, навколишнього світу [4 ГІО 2.2] пов'язані з людською діяльністю [2 ГІО 2.2]

Формує разом з іншими особами громадський простір досліджує об'єкти загального користування у своїй місцевості; розрізняє об'єкти загального користування і власні об'єкти; протидіє порушенням правил поведінки під час (залучаючи дорослих) гри, прогулянки і відпочинку [2 ГІО 2.3] правил поведінки в публічних місцях [4 ГІО 2.3]

Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка

Добирає історичної суспільно інформації джерела пояснює, де може знайти потрібну інформацію; виявляє основний зміст минуле і сучасне; добирає джерело значущої інформації; розпитує старших людей про минуле [2 ГІО 3.1] відповідно до потреб і заінтересованості [4 ГІО 3.1]

Аналізує соціальну інформацію запитує про те, що зацікавило; виокремлює в тексті окремі події, знаходить відповіді на запитання; персонажі, поняття; формулює інформацію виокремлює в джерелі інформацію про зрозумілі запитання про людей, минулі відому особу/подію [2 ГІО 3.2] чи теперішні події [4 ГІО 3.2]

Оцінює достовірність розрізняє казкові події та події виокремлює факти, які викликають соціальної минулого; висловлює припущення про сумніви; знаходить інформацію, яка (історичної) правдивість інформації [2 ГІО 3.3] спростовує або підтверджує сумніви; інформації пояснює можливі наслідки поширення неправдивої інформації [4 ГІО 3.3]

Узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне

Систематизує та виокремлює незрозумілі слова і забирає інформацію на тему, яка узагальнює соціальну допомогою дорослих встановлює їх цікавить; визначає важливі і менш (історичну) зміст; придумує назву твору, що важливі відомості та обґрунтовує це; інформацію відображає його зміст [2 ГІО 4.1] порівнює події, вчинки осіб [4 ГІО 4.1]

Розповідає про розповідає про себе, свою родину та виражає різними способами уявлення минуле і сучасне інших осіб [2 ГІО 4.2] про відомі історичні події, пам'ятки культури, видатних людей [4 ГІО 4.2]

Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя

Формулює та висловлює свої вподобання; формулює власну думку щодо вчинку, представляє судження, виокремлює фрази та/або дії, які події, пам'ятки культури; добирає добираючи аргументи вразили; обмірковує вплив своїх слів прості докази; дотримується та/або дій на думку інших осіб [2 ГІО послідовності викладення думок [4 ГІО 5.1] 5.1]

Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості

Формує себе як описує себе, свій характер, захоплення, визначає свої риси характеру, моральні особистість, якими відрізняється від інших осіб [2 якості; розповідає про свої мрії та утверджує власну ГІО 6.1] пояснює шляхи їх здійснення [4 ГІО гідність 6.1]

Захищає права пояснює свої обов'язки в сім'ї, школі; виявляє та засуджує негідну поведінку; людини дотримується правил поведінки, що розпізнає випадки порушення прав засвідчують повагу до інших осіб; дитини; пояснює, до кого можна звертається за допомогою до старших у звернутися, коли ображають та/або разі, коли його або інших осіб принижують його чи інших осіб, ображають [2 ГІО 6.2] відповідно діє в таких ситуаціях [4 ГІО 6.2]

Протидіє і запобігає розпізнає вчинки і слова, які можуть спілкується з урахуванням проявам підтримати або образити; поважає особливостей інших людей; пояснює, дискримінації та різноманітність, справедливо ставиться чому потрібно діяти справедливо [4 ГІО нерівності до інших осіб [2 ГІО 6.3] 6.3]

Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття

Усвідомлює себе збирає інформацію та розповідає про досліджує своє походження, родовід, частиною спільноти свою родину, однокласників, Україну; визначає свою роль у школі, громаді, пояснює, що означає бути членом держави; досліджує, які традиції і свята родини, громади, класу; долучається до шанують у родині, родині друзів та родинних і національних традицій, однокласників, ставиться з повагою до пояснює їх значення для себе [2 ГІО цих традицій і свят [4 ГІО 7.1] 7.1]

Співпрацює з іншими пояснює важливість співпраці у групі; визначає мету спільної роботи; планує особами разом з іншими особами визначає послідовність дій групи для виконання послідовність виконання завдань; погоджується на роль, яку виконує різні ролі в групі [2 ГІО 7.2] здатний виконати найкраще [4 ГІО 7.2]

Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, громади і держави

Робить домовляється з однокласниками про визначає разом з однокласниками та відповідальний вибір добросовісних правила взаємодії, використовує правила та процедури дотримується досягнутих вирішення питань, які стосуються домовленостей, пояснює, чому це життя класу; пояснює, як власний вибір важливо [2 ГІО 8.1] та дії можуть вплинути на інших осіб [4 ГІО 8.1]

Бере участь у розповідає про свої успіхи, успіхи розповідає про свої досягнення, розв'язанні проблем класу, своєї родини; розповідає про свої досягнення класу, своєї родини, школи, спільнот проблеми, обирає варіанти їх громади; аналізує проблеми класу, розв'язання; долучається до корисних школи, громади та пропонує варіанти їх справ у родині, класі, школі [2 ГІО 8.2] розв'язання; пояснює фактори, які допомогли досягти успіху або призвели до виникнення проблеми; долучається до справ, корисних для класу, школи, громади [4 ГІО 8.2]

Осмислює розповідає про Україну як про свою пояснює, що означає бути громадсько-політичне Батьківщину, розпізнає державні громадянином України та як Україна життя символи України, шанобливо ставиться пов'язана з Європою [4 ГІО 8.3] до них [2 ГІО 8.3]

{Додаток 9 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 10 до Державного стандарту
--	---------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької освітньої галузі

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва

Творить різними засобами і способами творить відомими засобами і способами художніми засобами і способами [2 МІО 1.1] добирає засоби і способи для творення художнього образу [4 МІО 1.1]

Імпровізує експериментує, використовуючи експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо для поєднання елементів для втілення ідеї в створення художніх образів [2 МІО 1.2] художньому образі [4 МІО 1.2]

Естетично перетворює спостерігає за навколишнім світом, спостерігає за навколишнім світом, фіксує за допомогою вчителя цікаві явища, фіксує в різний спосіб цікаві явища; явища як ідеї для творчості; використовує їх у творчій діяльності; допомагає прикрасити місце, де пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе [2 МІО 1.3] навчається, живе; реалізує їх самостійно або за допомогою інших осіб [4 МІО 1.3]

Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва

Аналізує, інтерпретує, сприймає твори різних видів мистецтва і сприймає твори різних видів мистецтва і оцінює мистецтво мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб; зосереджує увагу на деталях; пояснює, що подобається у миміці, лініях, кольорах тощо) [2 творі, а що ні, визначає відомі засоби МІО 2.1] художньої виразності [4 МІО 2.1]

Пізнає мову мистецтва розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає (музичне, образотворче, театральне, притаманні їм засоби виразності [2 хореографічне тощо) [4 МІО 2.2] МІО 2.2]

Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво

Оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; пояснює, наскільки вдалося втілити свій задум [2 МІО 3.1] творчість за визначеними орієнтирами; визначає за допомогою необхідних дій; відстоює своє право на самовираження [4 МІО 3.1]

Представляє досягнення власні створені художні образи у зрозумілий спосіб, пояснюючи свій задум, відстоює думку [4 МІО 3.2] створені художні образи, створене [2 МІО 3.2] МІО 3.2]

Взаємодіє з іншими бере участь у колективній творчій діяльності; бере участь у колективних творчих особами через діяльність, дотримується правил проєктів, виконує різні дії/ролі у мистецтві творчої співпраці; ділиться з іншими творчому процесі; обговорює з іншими особами враження від сприйняття особами враження від сприйняття мистецтва та творчої діяльності [2 мистецтва та творчої діяльності, МІО 3.3] поважаючи вибір інших осіб [4 МІО 3.3]

Регулює власний визначає серед творів і видів розпізнає власні емоції від сприйняття емоційний стан художньо-творчої діяльності ті, що мистецьких творів, обирає твори і види засобами мистецтва подобаються; ділиться емоціями від художньо-творчої діяльності відповідно сприйняття мистецьких творів; до свого настрою; пояснює, від чого творить для власного задоволення [2 одержує насолоду у власній творчості [4 МІО 3.4] МІО 3.4]

{Додаток 10 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 11 до Державного стандарту
--	---------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з фізкультурної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях

Виконує життєво виконує вправи на пересування виконує вправи на пересування (ходьба, необхідні рухові дії (ходьба, біг, стрибки, лазіння, біг, стрибки, лазіння, плавання, плавання, ковзання), виконує вправи ковзання) з предметами та без них, з предметами та без них (за оцінює власне виконання рухових дій та наявності відповідних умов) [2 ФІО виконання вправ іншими особами (за наявності відповідних умов) [4 ФІО 1.1]

Моделює рухову розпізнає, добирає та виконує розпізнає, добирає та виконує фізичні діяльність фізичні вправи для ранкової вправи для ранкової гімнастики, гімнастики; розрізняє, добирає та фізкультурної хвилини та паузи; виконує фізичні вправи з різних добирає відповідний інвентар для видів спорту для розвитку фізичних кожного виду спорту, розрізняє та якостей [2 ФІО 1.2] виконує вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [4 ФІО 1.2]

Виконує фізичні вправи виконує рухові дії під час рухливих виконує рухові дії у рухливих іграх під під час ігрової ігор під керівництвом вчителя [2 час занять у школі та дозвілля [4 ФІО діяльності та змагань ФІО 1.3] 1.3]

Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості

Контролює свій контроль своє самопочуття заволодіє елементами самоконтролю у фізичний стан підтримки дорослих у закладі процесі виконання фізичних вправ [4 загальної середньої освіти і поза ФІО 2.1] його межами [2 ФІО 2.1]

Аналізує та оцінює пояснює значення фізичних вправ аналізує вплив позитивних та вплив фізичного для здоров'я людини [2 ФІО 2.2] негативних факторів на стан здоров'я навантаження на стан людини; оцінює своє самопочуття за частотою серцевих скорочень та здоров'я частотою дихання [4 ФІО 2.2]

Добирає фізичні вправи обирає за допомогою вчителя та регулює інтенсивність навантаження для розвитку фізичних виконує вправи/ігри і елементи (швидкість, тривалість, послідовність якостей та зміцнення різних видів спорту для розвитку виконання фізичних вправ) відповідно здоров'я фізичних якостей [2 ФІО 2.3] до визначених завдань [4 ФІО 2.3]

Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальна взаємодія

Виконує різні соціальні виконує різні ролі під час рухливих ефективно взаємодіє з однолітками для ролі ігор, забав, обрядів та інших форм досягнення спільних командних цілей рухової діяльності [2 ФІО 3.1] під час рухової діяльності [4 ФІО 3.1]

Дотримується безпечної дотримується правил безпеки дотримується правил безпеки під час поведінки особисто та під час спільної рухової діяльності в закладі загальної друзями рухової діяльності [2 ФІО середньої освіти та поза його межами, 3.2] пояснює значення цих правил та їх наслідки [4 ФІО 3.2]

Дотримується етичних дотримується правил чесної гри під дотримується правил чесної гри під час норм у руховій час рухової діяльності; не рухової діяльності; прагне вигравати, не діяльності засмучується через поразку [2 ФІО засмучується через поразку і сприймає її 3.3] гідно [4 ФІО 3.3]

VI.ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час,
- дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-но-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульовального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формульовальному оцінюванню, у 3-4 класах – рівневому.

Формульовальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою

Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів
1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом
Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813;

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ І - СТУПЕНЯ

Оцінювання учнів 1-4-х класів відбувається згідно з наказом МОН України №813 від 13.07.2021 р. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання - це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюють з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання учнів 1-4 класів закладу ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимульовальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Реалізацію формувальної функції оцінювання вчителі закладу забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України

«Про освіту» результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них педагоги виокремлюють об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних здійснюється під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути: за формою - індивідуальною, груповою, фронтальною, за способом виконання - усною (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), письмовою (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), практичною (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо).

На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета вивчення/інтегрованого курсу вчителі закладу використовують вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення називає рівень результату навчання. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки о досягнення та позначається буквами:

«початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В)».

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти. Вона дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання та розроблена з урахуванням таких показників:

- якість знаннєвого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);
- сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;
- прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, інтересу, відповідальності.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання

учнів 1-4-х класів

Оцінка результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у зміненних з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; - характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; - застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її, оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) текстову; - прогнозує можливий результат, випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує, оцінює їх, самостійно визначає раціональний

	спосіб/способи подолання виявленого утруднення планує подальші навчальні дії. - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; - називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; групує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; - застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; - перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; - пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; - називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; - відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; - знаходить інформацію у запропонованих джерелах; - перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; - коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату;

	- визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; - називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; - застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; - пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосується об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: - розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; - називає окремі ознаки об'єктів; - відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; - знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; - коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуваних запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/ електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Формувальне оцінювання здійснюється в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність розпочинають із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату учителем.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.

Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання.

Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання.

Створення умов для формування умінь учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).

Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Результати формувального оцінювання виражають вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів.

Основою формулювання оцінювальних суджень можуть бути орієнтовні рамки оцінювання результатів навчання та очікувані результати, окреслені в освітній програмі.

В оцінювальному судженні розкривають прогрес учнів та поради щодо

подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

Інформацію щодо сформованості певних результатів навчання учня/учениці та процесу їх досягнення, які учень/учениця виявляє під час виконання усних завдань, практичних робіт тощо, рекомендації щодо їх покращення учитель може фіксувати на носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо).

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводять тематичні діагностувальні роботи.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності. Її проводять з метою:

визначення якісних і кількісних характеристик оволодіння певною, достатньо завершеною частиною навчального матеріалу відповідно до очікуваних результатів навчання, визначених в освітній програмі;

виявлення утруднень в навчальній діяльності учнів, коригування освітнього процесу та (за потреби) внесення коректив до календарно- тематичного планування з метою подолання виявлених в учнів утруднень;

прогнозування результатів навчання на наступному етапі опанування програмовим матеріалом з урахуванням шляхів удосконалення методики навчання.

Змістовим наповненням тематичної діагностувальної роботи є система навчальних завдань, що передбачають різні рівні реалізації навчальної діяльності та за результатами виконання яких можна отримати об'єктивну інформацію про досягнення групи взаємопов'язаних очікуваних результатів навчання учня на певному етапі опанування програмовим матеріалом.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначають з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добирають з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт пропонуємо добирати таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

3 предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель може визначати самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

3 предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова вивчення) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (1-4 кл.), читання (2-4 кл.), говоріння (1-4 кл.), письмо (2-4 кл.). Комбінування навчальних завдань у діагностувальних роботах вчитель може здійснювати самостійно. Водночас можна скористатися порадами щодо комбінування завдань у діагностувальних робіт з мови навчання.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався. Водночас учитель може про них робіт, які передбачають перевірку одного із результатів навчання (обчислювальних

навичок, уміння розв'язувати задачі тощо). Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

3 інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі, тематичні діагностувальні роботи можуть містити тестові завдання закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, практичні роботи з картами, приладами, моделями, а також графічні роботи, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором, зазвичай, не проводять.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель визначає самостійно під час складання календарно-тематичного плану.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляють навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формування оцінювання. Підсумкову оцінку за рік визначають з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюють шляхом узагальнення даних, отриманих під час формування оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнюють результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначають стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування. Учитель за рішенням педагогічної ради закладу може фіксувати в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання. Пропонуємо дотримуватись конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі виявлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм **індивідуалізовану діагностувальну роботу** з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку визначають з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводять **державну підсумкову атестацію** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Підставою для зарахування учнів до 5 класу є свідоцтво досягнень учня, у якому результати навчання можуть бути схарактеризовані рівневою оцінкою, що затверджене рішенням педагогічної ради.

VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

II СТУПІНЬ

5-7 КЛАСИ

Навчальний план для 5-7 класів

Складений відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235 (зі змінами)

Освітня галузь	Предмети	Кількість годин на тиждень			Разом
		5	6	7	
Мовно-літературна	Українська мова	5	4	4	13
	Українська література	2	2	2	6
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1	4
	Англійська мова	3,5	3,5	3,5	10,5
Математична	Математика	5	5		10
	Алгебра			2,5	2,5
	Геометрія			2,5	2,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	4
	Географія	-	2	2	4
	Фізика	-	-	2	2
	Біологія	-	-	2	2
	Хімія	-	-	1	1
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	3
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії України та громадянської освіти	2	3	-	5
	Історія України	-	-	2	2
	Всесвітня історія	-	-	1	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1	2	4,5
Технологічна	Технології	2	2	1	5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	6
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	9

Разом		27,5+3	29+3	31,5+3	88+
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	91
Всього		27,5+3	29+3	31,5+3	97

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами в 5-7 класах розподілено на підсилення предметів:

5 клас:

- 1 год – на вивчення української мови
- 0,5 год - на вивчення української літератури
- 0,5 год - на вивчення зарубіжної літератури
- 0,5 год - на вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»
- 0,5 год - на вивчення інтегрованого курсу «Історія України»
- 0,5 год - на вивчення інформатики
- 1 год - на вивчення математики

6 клас:

- 0,5 год - на вивчення української літератури
- 0,5 год - на вивчення зарубіжної літератури
- 1 год - на вивчення математики
- 1 год - на вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»
- 1 год - на вивчення географії
- 2,5 год - на вивчення інтегрованого курсу «Історія України»

7 клас:

- 1 год – на вивчення української мови
- 0,5 год - на вивчення української літератури
- 1 год - на вивчення математики
- 1,5 год - на вивчення Історії України
- 0,5 год – на вивчення Всесвітньої історії
- 1 год - на вивчення інформатики

Навчальний план для 8 класу

Складений відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин у класі
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Англійська мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво*	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		28,5+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього		28,5+3

Навчальний план для 9 класу

Складений відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

Освітні галузі	Предмети	9
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Англійська мова	2
	Німецька мова	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього		31+3

III. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;
- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо;

спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;
- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування

власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

IV. НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

- 1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;
- 2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;
- 3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;
- 4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;
- 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;
- 6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;
- 7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

- 8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;
- 9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;
- 10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;
- 11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

V. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Метою **мовно-літературної освітньої** галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень.

Очікувані результати:

взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;

висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

сприймає усну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування;

взаємодіє з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу засобами іноземної мови;

надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення іноземною мовою.

Метою **математичної освітньої галузі** є розвиток особистості учня через формування математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та подальшої професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вміння розв'язувати математичні та практичні задачі; розвиток логічного мислення та психічних властивостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті.

Очікувані результати:

досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем;

критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;

розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Метою **природничої освітньої галузі** є формування особистості учня, який знає та розуміє основні закономірності живої і неживої природи, володіє певними вміннями її дослідження, виявляє допитливість, на основі здобутих знань і пізнавального досвіду усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем.

Очікувані результати:

пізнає світ природи засобами наукового дослідження;

опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;

усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини; відповідально поводить для забезпечення сталого розвитку суспільства;

розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

Метою **технологічної освітньої галузі** є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Очікувані результати:

формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;

творчо застосовує традиційні і сучасні технології;

ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;

турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Метою інформатичної освітньої галузі є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Очікувані результати:

знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;

усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту.

Очікувані результати:

турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;

усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризику для здоров'я і суспільства;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами; формування ідентичності громадянина України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції.

Очікувані результати:

мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства;

мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;

мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання;

мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації;

усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації;

дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Очікувані результати:

пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;

формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;

пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;

використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.

Метою освітньої галузі фізичної культури є гармонійний фізичний розвиток особистості учня, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок, розширення рухового досвіду через формування стійкої мотивації учнів до занять фізичною культурою і спортом.

Очікувані результати:

формує власну психічну та соціально-психологічну сфери особистості засобами фізичного виховання;

систематично займається фізичною культурою, володіє технікою фізичних вправ;

усвідомлює значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.

Для учнів, які навчаються на індивідуальній формі навчання складено індивідуальні навчальні плани.

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✂ формування компетентностей;
- ✂ розвитку компетентностей;
- ✂ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✂ корекції основних компетентностей;
- ✂ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору

матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється відповідно методичних рекомендацій, затверджених наказом МОН України №1093 від 02.08.2024 року. (додаток 1)

IV.Перелік модельних навчальних програм для 5-7 класів на основі складено навчальні програми

№	Назва модельної програми	Клас
1	«Українська мова. 7-9 класи» Заболотний О. В., Заболотний В. В. та ін.)	5, 7
2	Українська література 5-6 кл. - Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.	5
3	Українська література 7 кл. -Яценко Т. О., Пахаренко В. І. та ін.	7

4	Українська література 5-6 кл. - Архипова В. П., Січкара С. І., Шило С. Б.	5
5	«Зарубіжна література.5-9 класи» (Ніколенко О., Ісаєва О.)	5,7
6	Англійська мова. 5-9 клас (Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б.)	5,7
7	«Математика. 5-6 класи» - Скворцова С. О., Тарасенкова Н. А.	5
6	Алгебра 7-9 клас-Істер О.С.	7
7	Геометрія 7-9 клас-Істер О.С.	7
8	«Фізика. 7-9 класи» Головка М. В., Засєкін Д. О., Засєкіна Т. М., Крячко І. П., Ляшенко О. І., Мацюк В. М., Мельник Ю. С., Непорожня Л. В., Сіпій В. В.	7
9	Мистецтво Кондратова Л.Г.	5,7
10	Технології (5, 6 кл.)- ТерещукА.І., Абрамова О.В., Гащак В. М., Павич Н. М.	5
11	Технології (7кл.)- Ходзицька І. Ю.,Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С.,Приходько Ю. М.	7
12	Біологія - Балан.П.Г, Кулініч О.М, Юрченко Л.П.	7
13	Хімія- Григорович.О.В	7
14	Вступ до історії України та громадянської освіти- Бурлака О.В. Власова Н.С	5-6
15	Історія України - Бурлака О.В. Желіба О.В	7
16	Всесвітня історія -Щупак І.Я Посунько А.С	7
17	Фізична культура 5-9 кл. Баженков та ін.	5,7
18	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.)	6,7
20	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)	5,6
21	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи , 7-9 класи(інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2022 року) (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.)	5-7
22	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	5-6
23	«Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Бондаренко О. О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопапов Є. А.)	7

III СТУПІНЬ

10-11 класи

Навчальний план для 10,11 класів

Складений відповідно до таблиці Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408

Предмети	Кількість годин на тиждень
----------	----------------------------

	10	11	Разом
Базові предмети			
Українська мова	2+1	2+1	6
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Англійська мова	2	2	4
Історія України	1,5+1	1,5+1	5
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	0	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика	3	3	6
Астрономія		1	1
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5	1,5	3
Інформатика	1,5	1,5	3
Технології	1,5	1,5	3
Разом	32	31	63
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2	2	4
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	66
Всього фінансується	32	31	63

III. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1) громадянська компетентність - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) діяльнісний підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) загальнокультурна компетентність - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному

контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) здоров'язбережувальна компетентність - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) інформаційно-комунікаційна компетентність - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) ключова компетентність - спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) ключова компетенція - певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) компетентнісний підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) компетентність - набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

10) компетенція - суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;

11) комунікативна компетентність - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

12) міжпредметна естетична компетентність - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

13) міжпредметна компетентність - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

14) навчальна програма - нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;

15) особистісно зорієнтований підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

16) предметна (галузева) компетентність - набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;

17) предметна компетенція - сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;

18) предметна мистецька компетентність - здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) проектно-технологічна компетентність - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) соціальна компетентність - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діяльнісного підходу. Навчальними програмами обов'язково передбачається внесок кожного навчального предмета у формування зазначеної компетентності.

Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

При цьому особистісно зорієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) - комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища.

IV. НАСКРІЗНІ ЛІНІЇ

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,

- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Форми і методи моніторингу досягнення учнями результатів навчання	Очікувані результати
Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.
Основні компетентності природничих наук і технологій	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови

	науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію,

	дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

	Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

V. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Галузь	Предмети, через які реалізується
Мови і літератури	Українська мова
	Українська література
	Англійська мова
	Зарубіжна література

Суспільствознавство	Історія України
	Всесвітня історія
	Основи правознавства
	Громадянська освіта
Математика	
	Алгебра
	Геометрія
Природознавство	
	Біологія і екологія
	Географія
	Фізика
	Хімія
	Фізика і астрономія
Технології	Технології
	Інформатика
Здоров'я і фізична культура	
	Фізична культура
Захист України	Захист України (10-11 кл.)

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків. У школі ступенів проводяться наступні **типи уроків**:

- 1) комбіновані (змішані);
- 2) уроки засвоєння нових знань;
- 3) уроки засвоєння навичок й умінь;
- 4) уроки застосування знань, навичок й умінь;
- 5) уроки узагальнення й систематизації знань;
- 6) уроки перевірки, оцінки й корекції знань, навичок й умінь.

Вищеназвані типи уроків входять до системи, створеної на основі дидактичної (навчальної) мети занять. Класифікація уроків за основною дидактичною метою є найзручнішою для вчителя. Складаючи календарний план занять, учитель розподіляє уроки на весь розділ за дидактичною метою: якщо вивчаються поняття, закони, теорії й ставиться завдання свідомого й міцного засвоєння їх учнями, то такі заняття належать до уроків засвоєння нових знань; якщо ж передбачається формування в учнів навичок, то такі заняття належать до уроків засвоєння вмінь і навичок. Після вивчення великих і важливих розділів вводяться уроки узагальнення й систематизації знань.

Нестандартні уроки, головною метою яких є пробудження й утримання інтересу школярів до навчальної праці. Нестандартний урок - це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. Назви уроків дають деяке уявлення про цілі, завдання, методику проведення таких занять. Найпоширенішими типами нетрадиційних уроків є: уроки-прес-конференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-занурення, уроки-змагання, уроки-КВК, уроки-консультації, телеуроки, кіноуроки, комп'ютерні уроки, театралізовані уроки, уроки з груповими формами роботи, уроки взаємного навчання учнів, уроки творчості, уроки, які ведуть учні, уроки-заліки, уроки-сумніви, уроки-творчі звіти, уроки-формули, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-"суди", уроки пошуку істини, уроки-концерти, уроки-діалоги, уроки-ролеві ігри, уроки-дискусії, уроки-подорожі, уроки-екскурсії, інтегральні уроки, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-11-х класів у закладі визначені нормативними документами: Наказом МОНУ від 13.04.2011 року № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» та Наказом МОНУ від 21.08.2013 року №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання

навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (додаток 2).

1. Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень.

2. Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий (додатки 1 та 2).

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові.

3. За цими Критеріями оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів на уроках і вдома, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної, зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування; письмової, зокрема самостійні та контрольні роботи, тестування; графічної, зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами; практичної, зокрема виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів.

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;

- самостійність оцінних суджень.

4. Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

У 5-9 класах оцінювання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

У випадку невідповідності рівня навчальних досягнень учня (учениці) цим Критеріям позначається «не атестований».

Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

КРИТЕРІЇ

оцінювання навчальних досягнень учнів

основної та старшої школи

Рівень навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення
Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя.
Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть

		відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють уміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями.
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють уміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність).
Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами.
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях.
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання.

Оцінювання мовної компетентності учнів

IV. Оцінювання знань з мови й мовних умінь

У процесі навчання української мови та мов національних меншин застосовують такі види контролю: поточний, тематичний, семестровий, річний і державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання розглядаємо як обов'язковий компонент процесу оволодіння учнями навчальним матеріалом уроку. Поточний контроль здійснюється в процесі поурочного вивчення теми. Основні завдання його такі: мотивувати учнів до активної діяльності; визначати рівень розуміння й первинного засвоєння учнями окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними й засвоєним змістом попередніх тем; закріплювати здобуті знання, набуті вміння й навички. Цей вид контролю має усну й письмову форми, що передбачають різні види.

Для контрольної перевірки мовних знань і вмінь використовуються завдання у тестовій формі, складені на матеріалі слова, сполучення слів, речення, груп пов'язаних між собою речень. Одиницею контролю є вибрані учнями правильні варіанти виконання *завдань тестового характеру й самостійно дібрані приклади*.

Перевірці підлягають знання й уміння з мови, необхідні передусім для правильного використання мовних одиниць. Учням пропонується розпізнавати вивчені мовні явища; групувати, класифікувати; сполучувати слова, доповнювати, трансформувати речення, добираючи належну форму слова, потрібну лексему, відповідні засоби зв'язку між частинами речення, між реченнями у групі пов'язаних між собою речень тощо; виявляти розуміння значення мовних одиниць та особливостей їх використання в мовленні.

Тематичну оцінку виставляють на підставі поточних оцінок і з урахуванням контрольної (тестової) роботи з мовної теми.

Семестровий бал виставляють на основі тематичних оцінок й обов'язкових робіт із різних видів мовленнєвої діяльності й правопису з *урахуванням рівня сформованості навичок учня працювати самостійно й у колективі*. *Річний бал* виставляють на основі семестрових балів.

V. Оцінювання правописної компетентності учнів

Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила і словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформлювати роботу.

Основною формою контролю за рівнем сформованості в учнів правописної компетентності є контрольний диктант. Матеріалом є текст, доступний для учнів певного класу.

Контрольна перевірка з української мови та мов національних меншин здійснюється фронтально та індивідуально. Фронтально оцінюються: аудіювання, читання мовчки, диктант, письмовий переказ і письмовий твір, мовні знання й уміння.

Індивідуально оцінюються: говоріння (діалог, усний переказ, усний твір) і читання вголос. Для цих видів діяльності не відводять окремого уроку. Результати оцінювання виставляють у колонку без дати й ураховують у найближчу тематичну. Повторне оцінювання всіх видів мовленнєвої діяльності не проводять.

Українська та зарубіжна література

Головною метою вивчення предметів «Українська література», «Зарубіжна література», у загальноосвітніх навчальних закладах є залучення учнів до найвищих досягнень національної та світової літератури і культури, національних і загальнолюдських духовних цінностей, формування комунікативної та літературної компетентностей, розвиток творчих здібностей учнів, виховання в них естетичного смаку, високої читацької та загальної культури, вироблення вмінь самостійно ознайомлюватися зі зразками мистецтва слова, свідомо сприймати втілені в них естетичні й духовні цінності.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішувати такі основні завдання:

- *формувати* в учнів уявлення про художню літературу як мистецтво слова, важливу складову системи мистецтв і духовної культури українського та інших народів світу;
- *виховувати* повагу до духовних скарбів українського народу та всього людства, расову, етнічну, соціальну, гендерну, релігійну, індивідуальну толерантність, здатність формувати, формулювати й активно відстоювати власну точку зору, свою систему життєвих цінностей і пріоритетів, зберігати й примножувати кращі національні традиції;
- *відпрацьовувати* з учнями вміння й навички аналізу художнього тексту, здатність сприймати його з урахуванням авторської концепції й індивідуального стилю, бачити кожен конкретний твір у літературному, культурному та історичному контекстах;
- *давати* школярам оптимальний обсяг літературознавчих понять і термінів, потрібних для повноцінної інтерпретації художніх текстів, розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу;
- *навчати* учнів визначати національну своєрідність і загальнолюдську значущість літературних творів, у тому числі шляхом зіставлення зі зразками різних національних літератур та різних видів мистецтв;
- *розвивати* усне й писемне мовлення школярів, їхнє мислення (образне, асоціативне, абстрактне, критичне, логічне тощо);
- *формувати* в учнів потребу в читанні літературних творів, здатність засвоювати духовноестетичний потенціал художньої літератури;
- *виховувати* повагу до книги як універсального носія інформації;
- *відпрацьовувати* навички розрізнення явищ елітарної та масової культури;
- *прищеплювати* школярам високий естетичний смак.

На уроках літератури домінантною формою навчання і контролю за досягнутими результатами є діалог, який відбувається на всіх етапах навчальної діяльності і спонукає учнів розмірковувати, робити узагальнення і висновки, аргументовано висловлювати власні думки. Під час такого оцінювання обов'язковим має стати: контроль за прочитанням кожним учнем програмових творів, визначення рівня засвоєння їхнього змісту та вироблення вмінь і навичок їхнього аналізу й інтерпретації, перевірка виконання усних і письмових робіт, виразне читання художніх текстів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української, світової та літератур національних меншин має здійснюватися за такими *вимогами*:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремий літературний факт або явище.
	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремий фрагмент твору (з допомогою вчителя).
II. Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.

	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
III. Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні ціліснокомплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
IV. Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.

Іноземні мови

Основними видами оцінювання з іноземної мови є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та підсумкова державна атестація. Більшість прийомів поточного оцінювання спрямовано на детальну перевірку окремих параметрів мови або вмінь мовлення, яких щойно навчили, тематичне оцінювання проводиться на основі поточного оцінювання і виставляється єдиний тематичний бал. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Семестрове оцінювання з іноземної мови проводиться один раз наприкінці семестру за чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Оцінка за семестр виставляється на основі тематичних оцінок та семестрового оцінювання.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий		Аудіювання*

	1	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені слова у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	2	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені словосполучення у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	3	Учень (учениця) розпізнає на слух окремі прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
Середній	4	Учень (учениця) розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, що звучать у нормальному темпі. В основному розуміє зміст прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
	6	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися.
Достатній	7	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	8	Учень (учениця) розуміє основний зміст стандартного мовлення у межах тематики ситуативного мовлення яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. В основному сприймає на слух експліцитно надану інформацію.
	9	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень та фактичну інформацію імпліцитно надану у повідомленні.
Високий	10	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також основний зміст чітких повідомлень різного рівня складності.
	11	Учень (учениця) розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	12	Учень (учениця) без особливих зусиль розуміє тривале мовлення й основний зміст повідомлень, сприймає на слух надану фактичну інформацію у повідомленні.
* Обсяг тексту, рівень складності, лексична та граматична наповнюваність, тематика текстів формуються вчителем відповідно до Програмових вимог, для кожного етапу навчання та типу навчального закладу;		
Початковий		Читання*

	1	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені слова на основі матеріалу, що вивчався.
	2	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені словосполучення на основі матеріалу, що вивчався.
	3	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі прості непоширені речення на основі матеріалу, що вивчався.
Середній	4	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, побудовані на вивченому матеріалі. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	6	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
Достатній	7	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням і тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися; уміє знаходити потрібну інформацію в текстах інформативного характеру.
	8	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, знаходити і аналізувати потрібну інформацію.
	9	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, використовуючи словник, знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та робити відповідні висновки.
Високий	10	Учень (учениця) уміє читати з розумінням основного змісту тексти, аналізує їх, розуміє прочитаний текст, встановлюючи логічні зв'язки всередині речення та між реченнями.
	11	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить власні висновки, розуміє логічні зв'язки в рамках тексту та між його окремими частинами.
	12	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом. В повному обсязі розуміє тему прочитаного тексту різного рівня складності.
* Обсяг, тематика, характер текстів для читання визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.;		
Початковий		Говоріння*

	1	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені слова, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
	2	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
	3	Учень (учениця) використовує в мовленні прості непоширені речення з опорою на зразок, має труднощі у вирішенні поставленого комунікативного завдання в ситуаціях на задану тему, допускає фонематичні помилки.
Середній	4	Учень (учениця) уміє в основному логічно розпочинати та підтримувати бесіду, при цьому використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціночну інформацію, відображаючи власну точку зору.
	5	Учень (учениця) уміє в основному логічно побудувати невеличке монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, допускаючи незначні помилки при використанні лексичних одиниць. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
	6	Учень (учениця) упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову відповідно до мовленнєвої ситуації. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
Достатній	7	Учень (учениця) уміє зв'язно висловлюватися відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити запитання та відповідати на них.
	8	Учень (учениця) уміє логічно висловитися у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, а також у зв'язку зі змістом прочитаного, почутого або побаченого, висловлюючи власне ставлення до предмета мовлення; уміє підтримувати бесіду, вживаючи короткі репліки. Учень в основному уміє відповідно до комунікативних завдань використовувати лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
	9	Учень (учениця) уміє логічно висловлюватися у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки, відповідно до комунікативних завдань використовує лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
Високий	10	Учень (учениця) уміє без підготовки висловлюватися і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативних завдань, не допускає фонематичних помилок.
	11	Учень (учениця) уміє логічно і в заданому обсязі побудувати монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, використовуючи граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативного завдання, не допускаючи при цьому фонематичних помилок.

	12	Учень (учениця) уміє вільно висловлюватись та вести бесіду в межах вивчених тем, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами.
--	----	---

** Обсяг монологічного висловлювання та кількість реплік у діалогічному мовленні, характер і тематика, лексична і граматична наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.;*

Письмо*

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок
Початковий	1	Учень (учениця) уміє писати вивчені слова. допускаючи при цьому велику кількість орфографічних помилок.	8	9
	2	Учень (учениця) уміє писати вивчені словосполучення.	6	9
	3	Учень (учениця) уміє писати прості непоширені речення відповідно до комунікативної задачі, проте зміст повідомлення недостатній за обсягом для розкриття теми та інформативно насичений.	6	8
Середній	4	Учень (учениця) уміє написати листівку за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які утруднюють розуміння тексту.	6	6
	5	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми, використовуючи обмежений набір засобів логічного зв'язку при цьому відсутні з'єднувальні кліше, недостатня різноманітність вжитих структур, моделей тощо	45	5
	6	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення/ листа за зразком відповідно до поставленого комунікативного завдання, при цьому вжито недостатню кількість з'єднувальних кліше та посередня різноманітність вжитих структур, моделей тощо.	45	5

Достатній	7	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за вивченою темою за зразком відповідно до заданої комунікативної ситуації, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	4	4
	8	Учень (учениця) уміє без використання опори написати повідомлення за вивченою темою, зробити нотатки, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	3
	9	Учень (учениця) уміє написати повідомлення на запропоновану тему, заповнити анкету, допускаючи ряд орфографічних помилок, які не утруднюють розуміння інформації, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	2
Високий	10	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, висловлюючи власне ставлення до проблеми, написати особистого листа, при цьому правильно використовуючи вивчені граматичні структури відповідно до комунікативного завдання, використовуючи достатню кількість ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, моделей тощо.	2	1
	11	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках тем, пов'язаних з повсякденним життям. надаються при наявності несуттєвих орфографічних помилок, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).	12	

	12	Учень (учениця) уміє надати в письмовому вигляді інформацію відповідно до комунікативних завдань, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури.		
* Обсяг письмового повідомлення, його тематика, структура, повнота розкриття змісту, лексична насиченість та рівень граматичної компетентності наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.				

Історія

При оцінюванні навчальних досягнень з історії за основу береться:

- поступове зростання рівня вимог до учнів від класу до класу відповідно до рівня набуття учнями ключових та предметних компетентностей;
- рівень оволодіння основними питаннями змісту та переліком вмінь і навичок, що їх учні мають набути під час вивчення курсів історії України та всесвітньої історії відповідно з врахуванням вікових особливостей пізнавального процесу школярів.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	1	Учень (учениця) може повторити тему уроку, назвати одне два поняття, які вивчалися протягом теми, одну-дві події, персоналії чи історикогеографічні об'єкти, що вивчалися протягом теми.
Початковий	2	Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історикогеографічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двоматрьома простими реченнями може розповісти про історичну подію чи постать; впізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття – з тисячоліттям; може пояснити легенду історичної карти
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, з використанням понять та термінів, що подані у тексті підручника, називаючи одну-два основні дати; розпізнає на історичній карті різноманітні історикогеографічні об'єкти та використовує карту для локалізації історичного змісту підручника за допомогою вчителя
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначає окремі ознаки історичних понять, називає дати подій, що вивчаються; показує на карті історикогеографічний об'єкт з використанням легенди карти; розпізнає різноманітні історичні джерела за їх видами (речові, візуальні, етнографічні, текстові тощо)
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, розповідає про історичну постать на основі матеріалів підручника, встановлює хронологічну послідовність трьох-чотирьох подій;

		користується джерелами історичної інформації і за допомогою вчителя використовує для пояснення основного змісту теми
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ та процесів; самостійно «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; самостійно працює з матеріалами підручника, встановлює відповідність подій та явищ
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять та користується ними, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причиннонаслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах періоду з курсу історії України та всесвітньої історії; використовує історичну карту як джерело знань
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; розпізнає історичний факт та його інтерпретацію; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причиннонаслідкові зв'язки; синхронізує події у межах курсу, аналізує зміст історичної карти
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на запропоновані історичні джерела; порівнює і систематизує дані історичних джерел, включаючи історичні карти; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії в межах вивченого історичного періоду
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може аргументовано висловлювати власні судження в усній та письмовій формі, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії; аналізує історичні джерела в їх багатоаспектному та багато перспективному вимірі.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; самостійно добирає інформацію про минуле, аналізує та узагальнює її, пов'язує конкретну тему з широким історичним контекстом, використовує міжпредметні зв'язки.

VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається із 5 наступних компонентів:

1.Кадрове забезпечення освітньої діяльності

ВІДОМОСТІ

про кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти Іванковецького ліцею

1. Загальна інформація про кадрове забезпечення освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти

Педагогічні працівники	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток потреби
Педагогічні працівники, усього	25	25	0
у тому числі ті, що:			
мають відповідну освіту	25	25	0
працюють у закладі освіти за сумісництвом	0	1	0

Примітка. Із них 1 чол. у відпустці по догляду за дитиною до трьох років.

Інформація про якісний склад педагогічних працівників

1	Вища категорія	4 (16%)
2	I категорія	8 (32%)
3	II категорія	5 (20%)
4	Спеціаліст	8 (32%)
6	«Старший учитель»	1

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Назва показника		№ ряд-ка	Усьо-го	Назва показника	№ ряд-ка	Усь-о
А		Б	І	А	Б	
Загальна площа всіх приміщень (кв. м)		01	2021	Чи є в закладі (1 - так, 0 - ні) Фізкультурна зала	31	1
з них здано в оренду (кв. м)		02				
Крім того, площа орендованих приміщень (кв. м)		03		Басейн	32	
З рядків 01 та 03 – кількість класних кімнат (уключаючи навчальні кабінети і лабораторії)		04	14	Навчально-дослідна ділянка (арів)	33	6
				Підсобне господарство	34 3231	
Їх площа (кв. м)		05	1476	Опалення (1 – центральне або власна котельня, 2 – пічне)	35	1
Кількість навчальних кабінетів						
Математики		06	1	Водогін	36	1
Фізики		07		у тому числі з гарячою водою	37	1
Хімії		08		Каналізація	38	1
Географії		09		Їдальня або буфет з гарячим харчуванням	39	1
Біології		10	1	число посадкових місць у їдальні або буфеті	40	80
Української мови і літератури		11	2	у тому числі у пристосованих приміщеннях	41	
Інших мов і літератур національних меншин		12	1	Кількість поверхів в основній будівлі закладу	42	2
Іноземної мови		13	1	До якого поверху є безперешкодний доступ дітей-інвалідів		1
Усіх кабінетів з лінгафонним обладнанням		14			43	
Основ інформатики й обчислювальної техніки		15	1	Кількість окремих будівель (уключаючи майстерні та пришкольний інтернат), де навчаються учні	44	
у них:	встановлено комп'ютерних класів	16	1			
	обладнано робочих місць з комп'ютером	17	7	з них:		
	у тому числі на яких використовується операційна система з відкритим кодом	18		потребують капітального ремонту	45	
Кількість комп'ютерів у закладі, усього		19	20	перебувають в аварійному стані	46	
				Чисельність учнів, які проживають на відстані		

з них:	підключено до Інтернету	20	8	більше 3 км від закладу і потребують підвезення	47	12
	не працюють	21	1	у тому числі:		
	термін придбання становить понад 5 років	22	11	учнів, для яких організовано підвезення	48	12
	використовуються в управлінсько-господарській діяльності	23		з них за програмою “Шкільний автобус”	49	12
	у тому числі для ведення бібліотечного фонду	24		учнів, які проживають у пришкольному інтернаті	50	
Крім того, кількість	портативних комп’ютерів, ноутбуків, нетбуків	25	6	Бібліотечний фонд		
	планшетів	26		Кількість книг, брошур, журналів (примірників)	51	105
	підключених до Інтернету (з рядків 25 і 26)	27		у тому числі підручників, усього	52	63
	інтерактивних комплексів	28		з них для: 1-4 класів	53	150
Кількість комп’ютерних програмних засобів навчання, які використовуються у навчальному процесі		29	20	5-9 класів	54	38
Кількість майстерень		30	1	10-11 (12) класів	55	98

3.1. Інформація про загальну площу приміщень, що використовуються у навчанні:

Загальна площа приміщень (без площі, яка знаходиться в оренді) – 2345,6 м²

У тому числі:

а) площа, яку займає ГПД , 420 м²

б) кількість 8-9, 11 класів – 3

Площа приміщень – 139,2 м²

в) площа, яку займає харчоблок – 78 м²

3.2. Забезпечення території навчального призначення, іншими приміщеннями, спортивними майданчиками:

- Площа шкільного подвір'я складає – 5029 м²;
- Площа земельної ділянки складає – 6981 м²;
- Наявний спортивний майданчик, тренажерний майданчик та тренувальне поле (футбол, баскетбол)

4. Якість проведення навчальних занять

4.3. Організаційно-методичне забезпечення у 2023-2024 н.р.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;

- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу й будувати навчання й виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу й незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання й виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів в освітньому процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення освітнього середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість освітньої діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра й обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи й права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою й самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей, необхідних сучасному суспільству.

Педагогічний колектив

працює над такою науково-методичною проблемою:

«Використання сучасних педагогічних технологій як засіб розвитку особистості в умовах упровадження концепції Нової української школи» (II етап) 2023-2024 рік

З метою підвищення теоретичної, методичної та професійної підготовки педагогічних працівників методичну роботу спрямовано на вирішення таких завдань:

- створення максимально сприятливих умов для розвитку й саморозвитку вчителів ;
- пошуки більш досконалих шляхів навчання та виховання, розвиток ініціативи та творчості вчителів на основі впровадження ППД, новаторських ідей;
- створення максимально сприятливих умов для інтелектуального, духовного, морально – етичного розвитку учнів; надання учням можливості реалізувати власні творчі здібності.

Затверджено структуру методичної роботи у яка складається із постійних колективних форми методичної роботи:

- ШМО вчителів початкових класів
- ШМО вчителів суспільно-гуманітарного циклу
- ШМО вчителів природничо-математичного циклу
- ШМО класних керівників
- «Школи молодого вчителя»

тимчасових колективних форм методичної роботи:

- Педагогічні виставки
- Школа передового педагогічного досвіду
- Панорама відкритих уроків під час предметних тижнів
- Групові консультації
- Динамічна група вчителів НУШ

індивідуальних форм методичної роботи:

- Індивідуальні консультації
- Самоосвіта
- Курсова перепідготовка
- Наставництво
- Анкетування, діагностування, рейтингове оцінювання

Затверджено план роботи шкільного методичного кабінету на 2024-2025 н.р.

Основні напрямки методичної роботи:

- ознайомлення та вивчення нормативних документів МОН України;
- надання реальної й конкретної допомоги педагогам у підвищенні їх професійної майстерності, органічне поєднання професійних знань з практичними вміннями та навичками, які поряд з високими моральними якостями необхідні сучасному вчителю;
- пошук оптимальних шляхів підвищення результативності уроків;
- покращення роботи з обдарованими дітьми;
- вивчення та впровадження нових освітніх технологій в освітньо-виховний процес.

Організація методичної роботи:

- діагностування методичної роботи;

- самоосвіта педагогів;
- діяльність шкільних методичних комісій;
- співпраця з ВНЗ;
- наставництво;
- творчі звіти – презентації вчителів.

Основні форми проведення методичної роботи:

- засідання методичної ради;
- засідання методичних комісій;
- предметні тижні;
- взаємовідвідування уроків і позакласних форм роботи з учнями;
- семінари – практикуми;
- відкриті уроки;
- методичні оперативні наради;
- лекції, доповіді, консультації, інструктажі, практичні заняття тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. оновлення методичної бази освітньої діяльності;
2. контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
3. моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища
4. створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.